

Ekspertu kopīgais atzinums studiju programmas licencēšanai

PROFESIONĀLĀ BAKALAURA STUDIJU PRGRAMMA
“SPECIĀLĀ IZGLĪTĪBA”

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija

Eksperti rekomendē licencēt studiju programmu.

Eksperti:

1. Eksperts, Dr.med./ logopēde, Baiba Trinīte
2. Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais/-ā eksperts/-e, Inga Balabka
3. Latvijas Studentu apvienības deleģētais/-ā eksperts/-e, Ilze Lisovska

07/07/2020

Satura rādītājs

I.	Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	6
II.	Resursi un nodrošinājums	9
III.	Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	13
IV.	Mācībspēki	22
V.	Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	25
VI.	Novērtējums	32
VII.	Rekomendācijas	35
VIII.	Prasību vērtējumu kopsavilkums	36

Informācija par ekspertiem

Akadēmiskās vides pārstāvis	<i>Baiba</i>	<i>Trinīte</i>	<i>Dr.med./ logopēde</i>	<i>Liepājas Universitāte</i>
Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts/-e/ Nozares ekspertu padomes deleģētais eksperts/-e (ja piemērojams)	<i>Inga</i>	<i>Balabka</i>	<i>Mag.paed.</i>	<i>Rīgas 1.pamatskola-attīstības centrs</i>
Latvijas Studentu apvienības deleģētais eksperts/-e	<i>Ilze</i>	<i>Lisovska</i>	<i>Studējošais</i>	<i>Latvijas Universitāte</i>

Vizīte uz augstskolu/ koledžu	<i>19.06.2020.</i>
Ekspertu kopīgais atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>RTA iesniegtais licencēšanas ziņojums un to pavadošā dokumentu kopa.</i> • <i>Dokumenti, kas iesniegti uz AIC lūguma pamata.</i> • <i>Dokumenti, kas iesniegti uz ekspertu lūguma pamata pēc tiešsaistes vizītes.</i> • <i>ESG vadlīnijas un standarti.</i> • <i>Informācija, kas iegūta intervijās tiešsaistes vizītes laikā un novērojumos virtuālās apskates laikā.</i> • <i>Augstskolu likums, Vides aizsardzības likums.</i> • <i>Ministru kabineta 11.12.2018. noteikumi Nr. 795 "Studiju programmu licencēšanas noteikumi".</i> • <i>Ministru kabineta 09.01.2018. noteikumi Nr. 27 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu" pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi".</i> • <i>Ministru kabineta 05.12.2017. noteikumi Nr. 716 "Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam".</i> • <i>Ministru kabineta 13.06.2017. noteikumi Nr. 322 "Noteikumi par Latvijas izglītības kvalifikāciju".</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ministru kabineta noteikumi 26.08.2014. Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu".</i> • <i>Ministru kabineta 16.04.2013. noteikumi Nr. 202 "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus".</i> • <i>Ministru kabineta 23.01.2007. noteikumi Nr. 70 "Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi".</i> • <i>Ministru kabineta 12.12.2006. noteikumi Nr. 994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem".</i> • <i>Profesiju standarti "Skolotājs", "Logopēds", "Surdotulks".</i> • <i>IZM informatīvais ziņojums "Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā".</i> • <i>RTA mājaslapā pieejamā informācija, t.sk.:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Līgums par maksas studijām RTA un studiju līgums par studijām par budžeta līdzekļiem RTA.</i> ○ <i>"RTA Zinātniskās darbības stratēģija 2019.–2023. gadam".</i> ○ <i>"RTA cilvēkresursu attīstības plāns 2019.-2023.gadam".</i> ○ <i>"RTA darbības un attīstības stratēģija 2016.- 2020.".</i> ○ <i>"RTA akadēmiskā personāla attīstības vadlīnijas 2016.- 2020.gadam".</i> ○ <i>"RTA pedagogu izglītības attīstības plāns 2018.–2023. gadam".</i> ○ <i>RTA Kvalitātes vadības sistēma (KVS).</i>
--	--

Informācija par studiju programmu

1.	Augstskolas/ koledžas nosaukums	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija
2.	Studiju programmai atbilstošā studiju virziena nosaukums	Profesionālā bakalaura studiju programma "Speciālā izglītība"

3.	Citas studiju programmas studiju virzienā	Skolotājs – 42141; Sociālais pedagogs – 42141; Speciālās izglītības skolotājs – 42141; Pedagoģija – 45142; Karjeras konsultants – 47142; Speciālā pedagoģija – 47141; Reliģijas pedagoģija – 48141; Pedagoģija - 51142
4.	Studiju programmas nosaukums	Profesionālā bakalaura studiju programma “Speciālā izglītība”
5.	Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	42141
6.	Studiju programmas īstenošanas valoda	Latviešu
7.	Studiju programmas apjoms, ilgums, īstenošanas veids un forma (arī tālmācība)	Pilna laika klātie – 4 gadi; nepilna laika neklātie – 4 gadi un 5 mēneši (160 KP)
8.	Uzņemšanas prasības	<p>Vidējā izglītība un <i>Centralizēto eksāmenu (CE) vērtējums personām, kas vidējo izglītību ieguvušas pēc 2004.gada</i>. Obligātie CE: CE latviešu valodā/latviešu valodā un literatūrā, CE svešvalodā (pēc reflektanta izvēles), CE matemātikā.</p> <p>Iestājpārbaudījums - rakstisks darbs un pārrunas. Ja vidējās izglītības dokumentā vidējais vērtējums ir zemāks par 7 ballēm, jākārt papildus iestājpārbaudījums.</p> <p><i>Sekmīga vidējās izglītības atestāta gada vidējā atzīme personām, kas vidējo izglītību ieguvušas līdz 2004. gadam vai atbrīvotas no CE kārtošanas</i>. Gala atzīme (GA) dokumentā par vidējo izglītību: GA latviešu valodā/latviešu valodā un literatūrā, GA svešvalodā (pēc reflektanta izvēles), GA matemātikā.</p> <p>Iestājpārbaudījums - rakstisks darbs un pārrunas. Ja vidējās izglītības dokumentā vidējais vērtējums ir zemāks par 7 ballēm, jākārt papildus iestājpārbaudījums.</p> <p>(par svešvalodu tiek uzskatītas - angļu val., vācu val., franču val., krievu val.).</p>
9.	Studiju programmas īstenošanas adrese, norādot, vai studiju programmu īsteno augstskola, augstskolas filiāle, koledža vai koledžas filiāle	Atbrīvošanas aleja 115, Rēzekne, LV-4601, programmu īsteno augstskola
10.	Iegūstamais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija (kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju)	<p>Profesionālais bakalaura grāds izglītības zinātnēs</p> <p>Skolotāja kvalifikācija</p>

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Prasība [1]: Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut.

Analīze

1. Studiju programmas izveide ir pamatota un atbilst augstskolas/ koledžas stratēģijai, studiju programmas mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami un savstarpēji saistīti. Studiju programmas izstrādes procesā tika iesaistīti ārējie eksperti, mācībspēki, studējošie, darba devēji u.c.

Profesionālā bakalaura studiju programma “Speciālā izglītība” (turpmāk – studiju programma) savā specifikā ir unikāla Latvijas mērogā. Kā Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas (turpmāk – RTA) licencēšanas ziņojumā (turpmāk - Ziņojums) vēstīts (2.-3. lpp.), studiju programma ir veidota, pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk - IZM) informatīvajā ziņojumā “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā” izvirzītajiem pedagogu izglītību strukturējošajiem principiem un saskaņā ar “RTA pedagogu izglītības attīstības plānu 2018.–2023. gadam”, kā arī balstoties uz Ministru kabineta noteikumiem Nr. 27 (09.01.2018.) “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu” pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumiem”. Programma un tajā uzstādītie mērķi atbilst RTA darbības un attīstības stratēģijā 2016.–2020. gadam noteiktajam, par prioritāru izvirzot izglītību (t.sk. speciālu un iekļaujošu), sociālās labklājības un rehabilitācijas tehnoloģijas, kā arī RTA Zinātniskās darbības stratēģijā 2019.–2023. gadam definētajam zinātniskās darbības mērķim: pētniecības un pedagoģiskā darba sinerģija, nodrošinot augstas kvalitātes konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu.

Studiju programmas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie studiju rezultāti ir izpildāmi, savstarpēji saistīti (4. pielikums) un veicina studiju programmas mērķa sasniegšanu - sagatavot kompetentus un konkurētspējīgus speciālās izglītības skolotājus atbilstoši profesijas standartam “Skolotājs”.

Studiju programmas izstrādē piedalījušies Latvijas Universitātes, Liepājas Universitātes un Daugavpils Universitātes eksperti, kā arī ārējie eksperti no speciālās izglītības jomas iestādēm, ar kurām RTA ir noslēgusi sadarbības līgumus. Studiju programmas satura izstrādes posmā tika uzrunāti darba devēji un iesaistīti speciālās izglītības profesionāļi, Tartu Universitātes Igaunijā un Turku Universitātes Somijā pārstāvji. Studiju kursu programmas izstrādes procesā, kā minēts Ziņojumā, tika iesaistīti augstskolas eksperti un nozares profesionāļi, valsts iestāžu pārstāvji, saistīto nevalstisko organizāciju pārstāvji. 03.07.2020. “Papildinformācija profesionālā bakalaura studiju programmas “Speciālā izglītība” licencēšanai” netika sniegts pamatojums, ka programmas izstrādē būtu iekļautas atsauksmes no šī brīža studējošajiem, kuru studiju gaitas noris līdzīga satura profesionālā bakalaura programmā “Speciālā pedagoģija”. Taču tiešsaistes vizītes laikā gan no vadības, gan mācībspēku, gan studējošo puses tika norādīts, ka pirms studiju gada sākuma ir abpusēji efektīva komunikācija par studiju norises preferencēm un iespējām studiju procesu apvienot ar ārpusstudiju norisēm un nodarbinātību.

Atbilstoši pieprasījumam, studiju programmā ir iekļauti kursi un prasmes, uz kuru nepieciešamību norādījušas Latvijas nevalstiskās organizācijas (Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība), kas, piemēram, sniedz studējošajiem iespēju apgūt nedzirdīgo zīmju valodu vai Braila raksta pamatus.

2. Studiju programmas izveides procesā ir analizēti un ņemti vērā augstskolas/koledžas veikspējas rādītāji, studējošo skaita dinamika un tendences u.c.

RTA, ņemot vērā savu ilggadējo darba pieredzi, kura tika apliecināta 19.06.2020. tiešsaistes tikšanās reizē (turpmāk - tiešsaistes tikšanās) diskusiju un prezentāciju laikā, programmu izstrādāja, pamatojoties uz IZM informatīvajā ziņojumā “Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā” izvirzītiem pedagogu izglītību strukturējošajiem principiem, kas arī apliecina, ka programmas izveide ir nepieciešams un būtisks solis tālākai nozares attīstībai. Šīs programmas izstrādē ņemti vērā ne tikai augstskolas normatīvie dokumenti, piemēram, RTA darbības un attīstības stratēģija 2016.- 2020. gadam, kas minēts Ziņojumā, bet arī ārējie normatīvie dokumenti - LR Augstskolu likums. Tiešsaistes tikšanās laikā ar RTA pārstāvjiem tika pārrunāts minimālais nepieciešamo studējošo skaits šīs programmas realizēšanai, kā arī tendences un šīs specialitātes nepieciešamība iekļaujošās izglītības kontekstā. Studiju procesa uzsākšanai, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”, nepieciešami minimāli 12 (divpadsmit) studējošo, bet specializācijas moduļiem minimālais studējošo skaits ir 5 (pieci) - 7 (septiņi) studenti. To apliecināja RTA Ziņojumā norādītie finanšu aprēķini un finanšu analītiķis, kurš piedalījās tiešsaistes tikšanās reizē. Līdz ar to tika apliecināts, ka tika veikta analīze studiju procesa efektivitātes rādītājos, kā arī ņemtas vērā darba tirgus tendences un pieprasījums. 03.07.2020. “Papildinformācijā profesionālā bakalaura studiju programmas “Speciālā izglītība” licencēšanai”, tiek sniegta informācija par augstskolas veikspējas rādītāju analīzi, t.i., studējošo kvantitatīvo rādītāju analīzi. Līdz ar to augstskola secina, ka vidējais līdzīga satura profesionālā bakalaura programmas “Speciālā pedagoģija” studējošo vecums ir 41 (četrdesmit viens) gads, un viņi ir jau nodarbināti šajā nozarē. Tāpat studējošo kontingents ģeogrāfiski aptver visu Latviju. Visvairāk līdzīga satura profesionālā bakalaura programmā “Speciālā pedagoģija” studējošo ir no Rīgas, t.i., 32% , tai seko Vidzeme (31%), Kurzeme (20%), Latgale (9%), kā arī Zemgale (8%).

3. Studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, augstskola/ koledža ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu/ koledžu studiju programmām, un norādīti galvenie secinājumi.

Studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs, to apliecina sekojošie punkti:

- RTA programmas izstrādē tika analizēta ES un pasaules valstu pieredze skolotāju izglītībā (Ziņojuma 8. lpp.);
- programmas izstrādes darbā piedalījās VISC Speciālās izglītības nodaļas vadītāja un ES Speciālās un iekļaujošās izglītības aģentūras Latvijas nodaļas darbiniece, kā arī ES Speciālās un iekļaujošās izglītības aģentūras Latvijas nodaļas vadītāja.

Tika analizētas un salīdzinātas ES valstu un pasaules valstu “Speciālās izglītības skolotāju” studiju programmas Šauļu Universitātē (Lietuvā), Tartu Universitātē (Igaunijā), Turku Universitātē (Somija), Austrumsomijas Universitātē (Somija), Dortmundes Tehniskajā universitātē (Vācija) un Flinders Universitātē (Austrālija). Kā Ziņojumā minēts, salīdzināmās augstskolas izvēli noteica tas, ka attiecīgā augstskola speciālās izglītības skolotāju sagatavošanas ziņā ir ar vēsturiski senu pieredzi Baltijas reģionā un tiek uzskatītas par vienām no labākām augstākās izglītības iestādēm tieši šajā jomā. Atšķirībā no RTA studiju programmas, ES bakalaura programmas speciālajā izglītībā tika veidotas ar studiju

ilgumu 3 (trīs) gadi (180 ECTS) un ar nelielu prakses apjomu (5 ECTS). RTA programmas apguves noslēgumā ir gan bakalaura darba izstrāde un aizstāvēšana, gan valsts eksāmens, savukārt, citās programmās ir tikai viens no noslēguma pārbaudījuma veidiem.

Salīdzinot saturu, izstrādātā studiju programma uzskatāma par mūsdienu prasībām atbilstošu, kura seko jaunākajām tendencēm gan Latvijā, gan ārpus Latvijas.

4. Studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.

RTA studiju programma veidota, lai ilgtermiņā tiktu sagatavoti jauni speciālisti, kuri realizētu Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020. gadam noteiktā virziena “Kompetenču attīstība” uzdevumus: augsti kvalificētu un radošu vispārējās izglītības pedagogu sagatavošana un piesaiste iekļaujošās izglītības kontekstā. Par to liecina RTA Ziņojuma 18. lpp. minētā informācija un tiešsaistes tikšanās laikā no RTA programmas direktores un darba devēju pārstāvjiem saņemtā informācija.

Jāpiemin, ka šī studiju programma ir ar starpdisciplināru un caurviju raksturu, ko realizē RTA struktūrvienības. Ir pārdomāta loģiska studiju pēctecība, turpinot tālākizglītību maģistra studiju programmā.

No 2005. gada RTA darbojas Speciālās pedagoģijas laboratorija, kas ir kā platforma inovatīvu pieeju un metožu izstrādāšanā un aprobēšanā. Tādejādi tiek nodrošināta cieša saikne starp speciālās pedagoģijas teoriju un praksi Latvijas speciālajās un vispārējās izglītības iestādēs. Speciālās izglītības laboratorija īsteno ne tikai starptautiskos projektus, kuros tiek veikti pētījumi par speciālās izglītības aktuālajiem jautājumiem, apkopota Eiropas valstu pieredze, kas tiek analizēta un adaptēta Latvijas izglītībā, bet arī valsts līmeņa projektus speciālajā un iekļaujošajā izglītībā.

Studiju programma ir veidota ciešā sadarbībā ar darba tirgus pieprasījumu, par ko liecina tiešsaistes tikšanās laikā intervijās ar Latgales reģiona darba devēju pārstāvjiem (no izglītības pārvaldēm, izglītības iestādēm) dzirdētais.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [1]

Studiju programmas izveide ir atbilstoša šodienas prasībām, tā ir pamatota un atbilst studiju virzienam, kā arī LR IZM un RTA stratēģiskajiem mērķiem un tajos uzstādītajiem uzdevumiem. Studiju programmas saturs izstrādāts pieredzējušu nozares pārstāvju un mācībspēku vadībā, kā arī ņemot vērā aktuālākās nozares nepieciešamības, iekļaujot potenciālo darba devēju, studentu un absolventu viedokli, par ko liecina dzirdētais tiešsaistes tikšanās laikā ar studentu pārstāvjiem, par studiju procesa organizāciju. Programmas izstrādē tika analizētas līdzīgas ES valstu un pasaules valstu augstskolu studiju programmas un pieredze speciālajā izglītībā. Studiju programma ir ar starpdisciplināru un caurviju raksturu, kuras īstenošanā ir iesaistītas vairākas RTA struktūrvienības. Ir izveidota Speciālās pedagoģijas laboratorija, kas ir kā platforma inovatīvu pieeju un metožu izstrādāšanā un aprobēšanā. Tādejādi tiek nodrošināta saikne starp speciālās izglītības teoriju un praksi vispārējās izglītības iestādēs iekļaujošās izglītības kontekstā, ko apliecina arī darba devēju pārstāvju teiktais.

Stiprās puses:

1. Studiju programma ir unikāla Latvijas mērogā, tā sagatavo Latvijas tautsaimniecībai nepieciešamus speciālistus.
2. Studiju programmas izveidē tika iesaistīti nozares pārstāvji, iepriekšējo līdzīgu studiju programmu absolventi, ārējie eksperti un mācībspēki.

3. Studiju programmai saistošā studiju virziena tendences un rādītāji tika analizēti, studējošo skaita maiņas dinamika ir ņemta vērā, izsverot minimālo nepieciešamo studējošo skaitu.
4. Latvijas izglītības nozarē būtiski trūkst šīs jomas speciālistu.
5. Studiju programmas mērķi, uzdevumi un rezultāti ir savstarpēji saistīti un reālistiski sasniedzami, kā arī tie ir sasaistē ar RTA un ārpus RTA nospraustajiem virsmērķiem.
6. Studiju programma RTA Speciālās izglītības laboratorijā aprobē inovatīvas pieejas un metodes iekļaujošās izglītības kontekstā.
7. Ir pārdomāta loģiska studiju pēctecība, turpinot tālākizglītību maģistra studiju programmā.

Vajās puses:

1. Nav veikts studentu aptaujas apkopojums par studiju programmas gaitas norisi līdzīga satura profesionālā bakalaura programmā “Speciālā pedagogija”.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.	X			
3.	X			
4.	X			

Prasības [1] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programma ir aktuāla, atbilst studiju virzienam. Sīkāks pamatojums iekļauts šai prasībai atbilstošo kritēriju analizē.
	X			

II. Resursi un nodrošinājums

Prasība [2]: Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Analīze

1. Studiju bāze, ietverot iesaistīto struktūrvienību (katedru, profesoru grupu, laboratoriju, institūtu u.c.) un nepieciešamo palīgpersonālu, ir apzināta un atbilstoša studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Ekspertiem tiešsaistes vizītes laikā bija iespēja iepazīties ar programmas direktori un mācītspēku pārstāvjiem. Studiju programmas administrēšanu nodrošinās studiju virziena “Izglītība, pedagogija un sports” padome; par lietvedības un studiju procesa organizatoriskajiem jautājumiem atbild Izglītības, valodu un dizaina fakultātes administratīvais personāls un fakultātes dome.

Kā minēts Ziņojumā, cieša sadarbība ir paredzēta ar Reģionālistikas zinātnisko institūtu. Īpaši tika izcelta Sociālās pedagoģijas un rehabilitācijas tehnoloģiju laboratorija, kuras ietvaros studējošie varēs veikt pētniecisko darbību un iepazīties ar specializācijas ikdienas darba specifiku. Pamatā iesaistītie docētāji ir pieredzējuši un kompetenti speciālās izglītības jomā. Atsevišķi mācībspēki ir piesaistīti no vietējiem resursiem citās RTA fakultātēs – Ekonomikas un pārvaldības fakultātē, Inženieru fakultātē – un no ārzemju resursiem, piesaistot viesdocētājus no sadarbības augstskolām.

Tehnisko programmas organizatoriskā darba pusi plānots nodrošināt ar Studiju daļu, Ārējo sakaru daļu, Sabiedrisko attiecību nodaļu un Grāmatvedību. Studiju programmas sasaisti ar zinātni un kultūru nodrošina Projektu pārvaldības un tehnoloģiju pārneses kontrolpunkts, Mūžizglītības centrs un IKT pētniecības centrs.

Kopā plānots iesaistīt 25 mācībspēku pārstāvjus, no kuriem 60% ir ar doktora grādu, 32% ar maģistra grādu, no kuriem 2 ir doktoranti. Cilvēkresursi studiju bāzes nodrošināšanai ir apzināti, gādājot par studiju programmas īstenošanai nepieciešamo nosacījumu izpildi. Ziņojumā minētais un tiešsaistes vizītes novērojumos fiksētais cilvēkresurss ir pietiekams un atbilstošs studiju programmas īstenošanai.

2. Informatīvā un metodiskā bāze, datubāzes un bibliotēkā pieejamā literatūra atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Ziņojumā (25.-29. lpp.) ir pieejams plašs izklāsts par RTA Bibliotēkas informatīvo un metodisko resursu bāzi un elektronisko resursu klāstu, kura atsevišķi materiāli tika arī prezentēti ekspertu tiešsaistes vizītes laikā. Studējošajiem ir pieejamas RTA abonētās un brīvpiekļuves datubāzes studiju procesā paredzētā un patstāvīgā studiju un pētnieciskā darba veikšanai. Taču specifiskā literatūra angļu valodā ir pieejama mazākos apmēros.

RTA bibliotēka piedāvā dažādus pakalpojumus (literatūras saņemšana, pasūtīšana, uzziņas, pieejamo tehnoloģiju izmantošana, izstāžu rīkošana, druka un kopēšana), kā arī pēc pieprasījuma nodrošina apmācības darbam ar bibliotēkā pieejamajiem taustāmajiem un digitālajiem resursiem. Bibliotēkas lietotājiem ir pieejama gan kopējā lasītava, gan 3 atsevišķas telpas individuālajam vai nelielu grupu darbam. Tiešsaistes vizītes laikā tika noskaidrots, ka tās studējošajiem un mācībspēkiem ir pieejamas darba dienu darba laikā un sestdienās, kā arī pēc iepriekšējas vienošanās un saskaņošanas - ārpus darba laika. Tāpat tika noskaidrots, ka izglītības jomai paredzētā literatūra sastāv no aptuveni 5 000 eksemplāriem, speciālās pedagoģijas - ap 700 eksemplāriem. Uz jautājumu, vai ar esošajiem eksemplāriem pietiek, lai visam kursam nodrošinātu pieeju materiāliem, kuri paredzēti kursa ietvaros, bibliotēkas pārstāvji atbildēja, ka bibliotēka cenšas to nodrošināt, angļu valodā klāsts vēl ir jāpildinveido. Esošie materiāli ir pietiekami programmas īstenošanai, taču, ņemot vērā, ka viens no paņēmieniem, kā sagatavot Eiropas un pasaules tendencēm atbilstošus jaunos speciālistus, ir to mācību procesā nodrošināt pieeju atbilstošiem materiāliem, jaunu specializētās literatūras eksemplāru pieejamība angļu valodā ir svarīga programmas īstenošanas procesā.

Ļoti pozitīvi vērtējams, ka ir iespēja RTA bibliotēkai iesniegt grāmatu pieprasījumu sarakstu elektroniski bibliotēkas mājas lapā. Ņemot vērā neklātienes studiju formas specifiku, kā arī šī brīža valsts mēroga situāciju, tas atvieglo pieejamību pie nepieciešamajiem materiāliem.

Turklāt tiešsaistes vizītes laikā eksperti tika iepazīstināti ar trim zinātniski pētnieciskām laboratorijām:

- Speciālās pedagoģijas laboratorija (SPL);
- Sociālās pedagoģijas un rehabilitāciju tehnoloģiju laboratorija (SPRTL);

- Pedagoģijas tehnoloģiju laboratorija.

SPL īsteno starptautiskos projektus, kā arī īsteno valsts līmeņa projektus. Tāpat SPL izstrādā mācību līdzekļus darbā ar izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem un dzirdes traucējumiem. Šobrīd šī laboratorija vada speciālās izglītības programmu izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem un digitalizētu metodisko materiālu 10 (desmit) mācību priekšmetos izstrādi ESF un IZM VISC projektā “Kompetenču pieeja mācību saturā”. Līdz ar to visi izstrādātie materiāli ir pirmavoti studējošiem, kuriem ir tie pieejami.

SPRTL nodrošina eksperimentālo bāzi REGI zinātnisko pētījumu aprobācijai, veic metodisko darbību un sociālo pakalpojumu sniegšanu (Ziņojuma 31. lpp.). SPRTL laboratorijas vadītājs, tiešsaistes vizītes laikā skaidroja, ka studējošie laboratoriju izmanto kā praktisko bāzi pētījumu veikšanai.

Pedagoģijas tehnoloģiju laboratorija ir aprīkota ar jaunākām IT ierīcēm, kas pēc Informāciju sistēmas drošības pārvaldnieka tiešsaistes vizītes interviju laikā teiktā ir trīs gadus veca. Jāpiebilst, ka studējošo pārstāvji tiešsaistes tikšanās interviju laikā raisīja bažas, ka studējošie netiek pietiekami informēti par iespējām savus studiju un pētnieciskos darbus veikt ar šo laboratoriju resursu palīdzību.

Efektīvai IT lietošanai katram lietotājam ir izveidota sava identifikācija e-studiju vidē Moodle, kas administrē saziņu starp mācībspēku un studentu.

3. Finansiālā bāze un studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti, un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

RTA budžetu veido gan valsts budžeta dotācijas, gan privātie līdzekļi, RTA pašu ienākumi, kas kopā sastāda paredzēto nodrošinājumu studiju virziena “Izglītība, pedagoģija un sports” studiju programmām (Ziņojums, 29. lpp.):

- dotācija studiju virzienam studiju programmu īstenošanas nodrošināšanai: 334 802 EUR,
- studējošo studiju maksa: 123 590 EUR,
- finansējums literatūras iegādei un elektronisko datubāžu abonēšanai: 3 263 EUR,
- finansējums uz vienu studējošo: 1 810 EUR.

Ziņojuma 29. lpp. izklāstīts, ka, lai aprēķinātu vienas studiju vietas izmaksas, tiek ņemts vērā studiju bāzes izmaksas, studiju programmas līmenis, ilgums un forma, kā arī akadēmiskā personāla struktūra un studiju joma. Kopumā viena pilna laika studējošā studiju izmaksas gadā tiek prognozētas 1 670,00 EUR apmērā. Ziņojumā minētie aprēķini (29.lpp.) norāda, ka tiešās studiju programmas izmaksas uz vienu studējošo gadā būtu PLK – 1 252,50 EUR; NLN – 1 117,50 EUR apmērā, netiešās izmaksas – PLK – 417,50 EUR; NLN – 372,50 apmērā.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu un sasniegtu studiju rezultātus, RTA pieteiktais minimālais studējošo apjoms programmas ietvaros, atbilstoši Ministru kabineta noteiktumiem Nr. 994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”, ir 12. Taču, ņemot vērā potenciālo studējošo atbirumu, tie būtu minimāli līdz 15 studentus gadā pilna laika studijās un 7 nepilna laika neklātienes studijās. Pēc vizītes interviju laikā sniegtās informācijas, kvalitatīva studiju procesa nodrošināšanai viena moduļa ietvaros būtu nepieciešams piesaistīt 5 līdz 7 studentus.

Ziņojumā pie resursu un nodrošinājuma sadaļas kā atbildīgā puse par personāla iesaisti projektos, pētnieciskās kapacitātes korelāciju ar nozares izaicinājumiem u.c. aspektiem ir minēts Projektu pārvaldības un tehnoloģiju pārneses kontaktpunkts. Kā tiešsaistes vizītē vadības pārstāvji paskaidroja, šī vienība nes finansējuma piesaistes iespēju izpētes slogu un ir atbildīga par šo iespēju koordinēšanu.

Kā arī teikts RTA sagatavotajā Ziņojumā (29. lpp.), profesionālās bakalaura studiju programmas “Speciālā izglītība” finansiālā bāze un studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti un finanšu resursi nodrošinās studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

4. Materiāltehniskā bāze un tās pieejamība studējošajiem un mācībspēkiem ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Studiju programmu plānots realizēt RTA mācību korpusā Atbrīvošanas alejā 115 ar kopējo platību 4475,10 m², kurā telpas ir pieejamas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Pēc tiešsaistes tikšanās reizē teiktā, tās pēdējie rekonstrukcijas darbi noritēja no 2007. gada līdz 2013. gadam, kā rezultātā IVDF telpas tika aprīkotas ar mūsdienīgu tehnisko aprīkojumu un atbilstošām mēbelēm. Studiju procesu paredzēts īstenot arī Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pētnieciskajā centrā (turpmāk – ITPC), kur pieejamas datorklases. Gadījumā, ja tas ir nepieciešams, RTA telpās ir iespējama arī konferenču tulkošana.

Pozitīvi vērtējams tas, ka RTA studējošajiem ir iespēja piekļūt *Microsoft Office 365* rīkiem, t.sk. serveru un platformu komplektam. (31. lpp.) Kā arī fakultātes telpās un studentu dienesta viesnīcā ir pieejams bezmaksas bezvadu internets. Komunikācijai ar pasniedzējiem un elektroniskās studiju materiālu vides piekļuvei katram studējošajam tiek izsniegts savs lietotājvārds un parole.

Tiešsaistes vizītes laikā vadības pārstāvji ekspertus iepazīstināja ar 2017. gadā atklāto multisensory telpu, kura studējošajiem tiek nodrošināta kā vide, kurā iepazīties ar studiju virzienā apgūstamā darba specifiku un veikt patstāvīgos pētījumus. Taču tiešsaistes tikšanās laikā intervijās ar studējošo pārstāvjiem netika gūts apliecinājums, ka informācija par šīs telpas pieejamību ir studējošajiem nodota vai ka viņi būtu iedrošināti izmantot šo iespēju, izvēloties savu pētniecisko darbu tēmas un izstrādājot studiju darbus.

Pieejamā materiāltehniskā bāze ir pietiekama un atbilstoša programmas realizācijai.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [2]

Studiju bāze un pieejamie cilvēkresursi ir atbilstoši profesionālās bakalaura studiju programmas “Speciālā izglītība” īstenošanai. RTA ir pieredzē un praksē pārbaudīta sistēma studiju procesa organizēšanai speciālās izglītības speciālistu sagatavošanā. Informatīvā un metodiskā bāze atbilst studiju programmas mērķim un specifiskajam saturam, informatīvie materiāli gan latviešu, gan angļu valodā ir pieejami pietiekamā apjomā studiju programmas īstenošanai. Materiāltehniskā bāze ir pietiekama studiju programmas mērķu un sasniegamo rezultātu īstenošanai. Studējošajiem ir pieejamas zinātniski pētnieciskās laboratorijas, taču pārdomātāka komunikācija būtu nepieciešama, lai studējošajiem informācija par šo iespēju tās izmantot būtu pieejamāka.

Stiprās puses:

1. Programmas īstenošanai paredzētā studiju bāze un piesaistītie cilvēkresursi ir pietiekami un atbilstoši studiju programmas īstenošanai.

2. Studējošiem un mācībspēkiem ir pieejama mūsdienīga bibliotēka, lasītava ar plašu resursu klāstu un pieeju datubāzēm, kā arī pieejama jaunākā un aktuālākā literatūra angļu valodā.
3. Pieejamas laboratorijas ar mācību un pētnieciskam procesam pietiekamu aprīkojumu, ko nepārtraukti papildina un atjauno ar starptautisko projektu palīdzību.

Vājās puses:

1. Komunikācija ar studējošajiem par iespējām izmantot RTA laboratorijas savu studiju procesa un pētnieciskās darbības ietvaros nav bijusi veiksmīga.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.	X			
2.	X			
3.	X			
4.		X		

Prasības [2] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pieejamā materiāltehniskā bāze ir pietiekama un atbilstoša programmas realizācijai. Jāuzlabo komunikācija ar studējošajiem par iespējām izmantot studiju mērķiem atbilstošās laboratorijas.
	X			

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

Prasība [3]: Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem.

Analīze

1. Studiju saturs ir aktuāls un atbilst nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilst attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Studiju kursu saturs ir savstarpēji salāgots un nodrošina studiju kursu un studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Profesionālās bakalaura studiju programmas “Speciālā izglītība” saturs ir aktuāls Latvijā īstenotās vispārējās izglītības kontekstā, kas nosaka, ka izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām tiek radītas iespējas un apstākļi iegūt savam veselības stāvoklim, spējam un attīstības līmenim atbilstošu izglītību jebkurā izglītības iestādē. Programmas izstrādātāji norāda uz izveidotās studiju programmas unikalitāti, jo tā dod iespēju iegūt skolotāja kvalifikāciju, speciālās izglītības skolotāja specializāciju un papildspecializāciju, apgūstot izvēlēto papildspecializācijas moduli 10 KP apjomā, vienā no virzieniem (Ziņojums, 3. lpp.):

- darbs ar bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem ,
- darbs ar bērniem ar dzirdes traucējumiem,
- darbs ar bērniem ar redzes traucējumiem,
- darbs ar bērniem ar valodas un runas traucējumiem,
- darbs ar bērniem ar mācīšanās/jauktiem traucējumiem,
- specializēties zīmju valodas pielietojumā (izvēles modulis “Zīmju valoda”) .

Papildspecializāciju moduļi ir iekļauti studiju programmas B daļā un tos plānots uzsākt 7. semestrī, studējošie savu izvēli veic trešā studiju gada beigās.

Studiju programmas apjoms ir 160 KP, no kuriem, atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 26. augusta noteikumu Nr. 512 prasībām (turpmāk – MK noteikumi Nr. 512), 20 KP veido vispārīzglītojošie studiju kursi, 36 KP nozares teorētiskie pamatkursi, 66 KP nozares profesionālās specializācijas kursi, kas ietver papildspecializācijas moduļu apguvi 10 KP apjomā, 6 KP brīvās izvēles kursi, 20 KP ir atvēlēti piecām skolotāju praksēm un 12 KP apjomā tiek organizēti valsts pārbaudījumi, kas ietver bakalaura darba izstrādi, aizstāvēšanu un kvalifikācijas eksāmenu. Studiju programmā ir iekļauti trīs studiju darbi. Studiju programmas plānā nav atsevišķi izdalīts uzņēmējdarbības profesionālo kompetenču veidošanas studiju kursu modulis vismaz 6 KP apjomā. Papildinformācijā, kas tika iesniegta pēc tiešsaistes vizītes (03.07.2020.), redzams, ka uzņēmējdarbības profesionālo kompetenču veidošanas tēmas ir iekļautas vispārīzglītojošo kursu saturā. Piemēram, Ievads izglītībā ilgtspējīgai attīstībai (2 kontaktstundas (turpmāk - ks) pilna laika klātienē (PLK)/ 0,4 ks nepilna laika neklātienē (NLN), Izglītības vadības (20/4 ks), Pedagoģiskā procesa tiesisko aspektu (8/2 ks), Skolotāju profesionālās darbības pamatu/Studiju darba I (4/2 ks) kursus. Atbilstoši MK noteikumu Nr. 512 prasībām, pilna laika studijās ne mazāk kā 40 % veido kontaktstundas, kas 6 KP studiju moduļi būtu 96 kontaktstundas pilna laika klātienē studijās. RTA iesniegtajā papildinformācijā ir norādīts, ka uzņēmējdarbības profesionālo kompetenču veidošanai pilna laika studijās ir atvēlētas 34 ks, bet nepilna laika studijās - 8,4 ks, kas nav atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likumam un Vides aizsardzības likumam, studiju programmas A daļā ir iekļauts “Valsts, civilā un vides aizsardzības” kurss 2 KP apjomā (Ziņojums, 32.-34. lpp., 8. pielikums; Papildinformācija 6. pielikums).

Studiju programmas detalizēts saturs tiek atklāts studiju kursu aprakstos. Kopumā studiju kursu saturs ir savstarpēji salāgots, taču atsevišķu studiju kursu saturs un organizācija būtu jāprecizē. Piemēram, studiju kurss “Skolotāja profesionālās darbības pamati + studiju darbs I” (4 KP, 1.semestris) paredz studiju darba izstrādi, taču zināšanas un prasmes pētnieciskā darba metodoloģijā tiek apgūtas tikai 2. semestrī studiju kursā “Pētniecība izglītībā. Studiju darbs II” (4 KP).

Studiju kursā “Iekļaujošā un speciālā izglītība” (4 KP) kā viens no patstāvīgā darba veidiem iekļauta asistenta prakse, kas veido 30 % no studiju kursa vērtējuma. Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 512, prakse ir viens no bakalaura programmas obligāto saturu veidojošiem komponentiem, un tai būtu jābūt atsevišķi izdalītai, norādot prakses uzdevumus un sasniedzamos rezultātus. Papildinformācijā (03.07.2020.) saņemtais skaidrojums norāda, ka asistenta prakse ir viens no starppārbaudījumu veidiem, kas ļauj integrēt teorētiskās zināšanas praksē. Nolikums par praksēm RTA skaidri apraksta prakšu saturu un īstenošanas principus profesionālās bakalaura programmās, tāpēc, lai izvairītos no pārpratumiem, būtu ieteicams pārskatīt šīs mācību aktivitātes formulējumu.

Studiju kursa “Balss, runas ritma, tempa traucējumi un to novēršanas paņēmieni” nosaukums angļu valodā ir nekorekti formulēts un iekļauj traucējumu veidus, kuri netiek

apskatīti kursa saturā - *Voice, speech, rhythm, swallowing disorders and methods for their correction*. Studiju kursu “Dislālijas riska novēršana” (2 KP) un “Dislālija, disgrāfija un diskalkulija un to korekcijas metodes” nosaukumi atšķiras Ziņojuma 3. pielikumā un precizētā studiju plānojumā (6. pielikums), līdz ar to nav iespējams izvērtēt kursa satura atbilstību piedāvātajam nosaukumam.

Atbilstoši Augstskolu likuma 56.¹ panta otrajai daļai studiju kursa apraksts definē prasības studiju kursa apguves uzsākšanai, taču 13 studiju kursu aprakstos nav norādītas šīs prasības, kas varētu liecināt, ka programmā piedāvātie kursi nav savstarpēji saskaņoti. Piemēram, studiju programmā ir trīs kursi, kas saistīti ar zīmju valodas apguvi - “Latviešu nedzirdīgo zīmju valodas pamati”(4 KP, 4. sem.), “Zīmju valoda” (2 KP 7. sem., modulis “Dzirdes traucējumi”), “Latviešu zīmju valoda un tulkošanas metodoloģija” (10 KP, 7. sem., modulis “Zīmju valoda”). Izvēles moduļu piedāvātajosursos nav atsaucē uz agrākajos studiju posmos apgūto kursu.

Studiju programmas izstrādātāji norāda, ka studiju programma ir veidota atbilstoši profesijas standarta (PS) Skolotājs prasībām, kas nosaka profesionālās darbības uzdevumu izpildei nepieciešamās profesionālās zināšanas, prasmes, attieksmes un kompetences. Atbilstoši minētajam PS, skolotāja profesionālās darbības pamatuzdevumi un pienākumi ietver mērķtiecīgi virzītu izglītojamā kompetenču attīstību saskaņā ar izglītojamā individuālās attīstības, mācīšanās, personības un sociālās izaugsmes vajadzībām. Skolotājs patstāvīgi vai sadarbībā ar kolēģiem izglītības iestādē veido atbalstošu mācību vidi, plāno un īsteno mācību procesu atbilstoši izglītojamā individuālās attīstības (t.sk. speciālajām) vajadzībām un sasniedzamajiem mācīšanās rezultātiem.

Studiju programmas pieci papildspecializācijas moduļi paredz sagatavot speciālās izglītības skolotāju darbam ar bērniem, kuriem ir īpašas vajadzības (garīgās attīstības, redzes, dzirdes, mācīšanās, runas un valodas traucējumi). Sestais papildspecializācijas modulis paredz padziļinātu zīmju valodas apguvi. Licencēšanas ziņojuma 8. pielikumā veiktais programmas atbilstības izvērtējums attiecībā pret PS “Skolotājs” un studiju kursu apraksti (3. pielikums) norāda, ka programmā studējošie būs apguvuši zināšanas un prasmes, kas ir nepieciešamas speciālās izglītības skolotāja darbā ar izglītojamiem ar garīgās attīstības, redzes, dzirdes un mācīšanās traucējumiem.

Izvēles modulī “Garīgās attīstības traucējumi” ir iekļauti studiju kursi “Skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem socializācija, sociālā adaptācija un profesionālā pamatzglītība” (2 KP) un “Bērnu ar smagiem GAT vai vairākiem attīstības traucējumiem izglītošana” (6 KP), kuru mērķis un sasniedzamie rezultāti attīsta studējošo kompetences īstenojot pedagoģisko darbu ar izglītojamiem, kuriem ir garīgās attīstības traucējumi. Izvēles modulī ir iekļauts studiju kurss “Logoritmika” (2 KP), kura saturs ir vērsts uz zināšanu par komunikācijas traucējumiem bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem apguvi un komunikācijas prasmju veidošanu ar logoritmikas palīdzību. Šāda kursa iekļaušana izvēles modulī ir pamatota, jo bērniem ar GAT vienmēr ir vērojami sekundāri valodas traucējumi, tāpēc pedagogam būtu jābūt pamatzināšanām par garīgās attīstības traucējumu nosacītām valodas problēmām. Taču īsti nav saprotams, kāpēc no visa plašā metožu klāsta, kuras speciālās izglītības pedagogs varētu izmantot komunikācijas veicināšanai, ir izvēlēta viena - logoritmikas metode. Ieteicams būtu šo studiju kursa saturu papildināt, iekļaujot tēmas, kas pedagogam sniedz zināšanas par darbu ar citām komunikācijas prasmju veicinošām metodēm izglītojamiem ar GAT (piemēram PECS, Widgit u.c.).

Izvēles modulī “Dzirdes traucējumi” visu iekļauto studiju kursu sasniedzamie rezultāti ir vērsti uz speciālā pedagoga sagatavošanu darbam ar dažāda vecuma izglītojamo ar dzirdes funkcijas traucējumiem. Līdzīgi ir arī izvēles modulī “Redzes traucējumi”. Tajā iekļautie studiju kursi sniedz zināšanas par redzes traucējumu ietekmi uz mācību procesu,

attīsta pedagoga prasmes un kompetences, strādājot ar izglītojamiem ar redzes funkcijas traucējumiem.

Izvēles modulis “Mācīšanās traucējumi (jaukti attīstības traucējumi) ietver trīs studiju kursus: “Jaukti attīstības traucējumi un to korekcijas metodes” (4 KP), “Disleksija, disgrāfija un diskalkulija un to korekcijas metodes”(4 KP) un “Autiska spektra traucējumi, aktivitātes un uzmanības traucējumi, to korekcijas metodes” (2 KP). Šie studiju kursi savstarpēji papildina viens otru un tādejādi rada iespēju studējošiem apgūt padziļinātas zināšanas un prasmes darbam ar bērniem, kuriem ir dažādas izcelsmes mācīšanās traucējumi. Pedagoģiskā atbalsta sistēma skolēniem, kuriem ir mācīšanās traucējumi, ietver komandas darbu, kurā speciālais pedagogs strādā roku rokā ar logopēdu. Tāpēc būtu ieteicams šī moduļa apgūvē iekļaut mācību tēmu, kurā būtu apskatītas speciālā pedagoga un logopēda sadarbības iespējas.

Lai arī programmā ir salīdzinoši daudz logopēdijas problemātikai veltītu studiju kursu, prasmes un kompetences kā organizēt speciālā pedagoga darbu ar bērniem, kuriem ir runas un valodas traucējumi, netiek sniegtas. Lai īstenotu mērķi sagatavot speciālistus pedagoģiskajam darbam ar izglītojamiem, kuriem ir runas un valodas traucējumi, būtu ieteicams izvēles modulī “Valodas un runas traucējumi” iekļaut studiju kursus, kas sniegtu zināšanas par runas, valodas un komunikācijas traucējumu (RVKT) ietekmi uz mācību procesu, speciālo pedagoģiju bērniem ar RVKT, izglītības procesa nodrošinājumu bērniem ar RVKT.

Studiju programmā ir iekļauti kursi, kuru mērķis un saturs neattiecas uz speciālā izglītības skolotāja profesionālās darbības pamatuzdevumiem un pienākumiem, piemēram, “Runas un valodas traucējumu diagnostika”(2 KP, A daļa), “Fonētiskie skaņu izrunas traucējumi un to korekcijas metodes” (3 KP, B daļa), “Valodas sistēmas nepietiekama attīstība un tās korekcijas metodes” (3 KP, B daļa). Šo kursu apgūvē iegūstamās kompetences ir atbilstošas skolotāja logopēda profesionālajai kompetencei, atbilstoši PS Logopēds. Līdzīga situācija ir vērojama arī ar izvēles modulī “Valodas un runas traucējumi” iekļautajiem studiju kursiem “Balss, runas ritma, tempa traucējumi un to novēršanas paņēmieni” (4 KP), “Fonētiski fonemātiskie skaņu izrunas traucējumi un to korekcijas metodes” (2 KP), “Dislālijas riska novēršana” (2 KP). Šo kursu saturs ir vērsts nevis uz izpratnes veidošanu par mācību procesa organizāciju un akadēmisko kompetenču apguvi skolēniem ar dažādas izcelsmes runas un valodas traucējumiem, bet gan dažādas izcelsmes runas un valodas traucējumu atklāšanu un korekciju. Šādas darbības ir atbilstošas PS Logopēds, kas nosaka, ka logopēds (skolotājs logopēds) veic runas, valodas, komunikācijas un orofaringeālās funkcijas novērtēšanu un traucējumu logopēdisko noteikšanu, kā arī veic logopēdisko korekciju strādājot ar personām, kurām ir runas traucējumi (artikulācijas, runas tempa un ritma, balss), valodas traucējumi (mutvārdu un rakstu valodas), orofaringeālās funkcijas traucējumi vai sekundāri runas, valodas, komunikācijas traucējumi attiecībā pret citu funkciju traucējumiem. Šī situācija norāda, ka izvēles moduļa “Valodas un runas traucējumi” rezultātā apgūstamās kompetences dublē PS Logopēds minētos profesionālās darbības pamatuzdevumus un pienākumus.

Skolotāja logopēda profesijas kompetenču *de facto* parādīšanās studiju programmā “Speciālā izglītība” jau tagad rada neskaidru, pārpratumus rosinošu situāciju. Tiešsaistes intervijā ar programmas direktori tika noskaidrots, ka papildspecializācijas moduļa “Valodas un runas traucējumi” mērķis ir sagatavot speciālās izglītības skolotāju darbam ar izglītojamo, kuram ir runas un valodas traucējumi, taču daļa no intervētajiem darba devēju pārstāvjiem norādīja, ka viņi sagaida, ka programmu absolvēs skolotāji logopēdi. Pretrunas parādās arī programmas izstrādātāju intervijas laikā paustos viedokļos un pēc tiešsaistes vizītes iesniegtajā papildinformācijā (03.07.2020.), kurā tiek norādīts, ka “speciālās izglītības skolotājs ir profesionālis, kas, pirmkārt, identificē skolēnam ar speciālajām

vajadzībām valodas un runas traucējumus, tieši speciālās izglītības skolotājam jāpārzina pamata metodikas, kā palīdzēt korektēt traucējumus, tostarp griešanos pie logopēda”. Šis apgalvojums neatbilst vispārpieņemtai Eiropas praksei par runas, valodas un komunikācijas traucējumu atklāšanu, diagnostiku, novēršanu un profilaksi, kas nosaka, ka šīs funkcijas ir atbilstošas logopēda, kurš ir ieguvis attiecīgu izglītību ne mazāk kā 240 ECTS apjomā, kompetencei. Apgalvojums nav atbilstošs arī Latvijas Republikā spēkā esošajam PS Logopēds, kurš nosaka, ka logopēds veic logopēdisko darbu ar personām jebkurā vecumā, kurām ir dažādas patoģenēzes, t.sk. garīgās attīstības, dzirdes, redzes u.c. traucējumu radīti, runas, valodas, komunikācijas vai orofaringeālās funkcijas traucējumi. Lai izvairītos no turpmāku pārpratumu attīstības, būtu ieteicams izveidot izvēles moduli “Valodas un runas traucējumi” atbilstoši PS Skolotājs minētajiem profesionālās darbības pamatuzdevumiem un kādā no studiju kursiem iekļaut tēmu, kas izskaidro atšķirības speciālā izglītības skolotāja un skolotāja logopēda profesionālajos pienākumos un kompetencēs.

Licencēšanas dokumentu kopai ir pievienots diploma pielikuma paraugs, kas 5.2. punktā norāda profesionālo statusu - [...] darbam ar izglītojamiem, kuriem ir valodas un runas traucējumi. Studiju programmas pašreizējais saturs nesagatavo speciālās izglītības skolotāju darbam ar šādiem bērniem, tāpēc šī papildspecializācija būtu izslēdzama.

Studiju programmā “Speciālā izglītība” tiek piedāvāts izvēles modulis “Zīmju valoda”, kā rezultātā tiek iegūta profesionālā specializācija: speciālās izglītības skolotājs un papildspecializācija darbam zīmju valodā. Izvēles modulis iekļauj viena studiju kursa “Latviešu zīmju valoda un tulkošanas metodoloģija” (10 KP) apguvi, kā rezultātā studējošie spēj pielietot zīmju valodas terminoloģiju, veidot brīvu komunikāciju latviešu zīmju valodā, kā arī spēj radīt iekļaujošu, intelektuāli rosinošu un emocionāli drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi. Šādas profesionālās kompetences būtu nepieciešamas darbā ar izglītojamiem, kuriem ir dzirdes traucējumi. Izvēles modulī “Dzirdes traucējumi” un “Zīmju valoda” būtu lietderīgi apvienot, lai studējošie, kuri izvēlas specializēties darbam ar personām ar dzirdes traucējumiem apgūtu plašākas zināšanas.

Tajā pašā laikā Licencēšanas ziņojumā (23. lpp) tiek norādīts, ka “izvēles moduļa “Zīmju valoda” absolventi varēs strādāt papildus arī kā zīmju valodas tulki sociālajā un izglītības jomā”, kas ir atbilstoši PS “Surdotulks” (PS 0273) profesionālās darbības pamatuzdevumiem un pienākumiem, kas nosaka, ka šajā profesijā strādājošie prot gan tieši, gan atgriezeniski tulkot tekstus latviešu skaņu un zīmju valodā saziņā starp nedzirdīgo cilvēku un dzirdīgo cilvēku. Surdotulks var strādāt vietējās organizācijās un iestādēs. Surdotulks spēj tulkot lekcijas, uzrunas, kā arī citas mutiskās saziņas formas latviešu valodā un kontaktēties vismaz vienā svešvalodā. Šīs profesijas pārstāvji ir apguvuši mutvārdu, vizuālās (manuālās) un rakstveida tulkošanas iemaņas saziņai ar nedzirdīgajiem cilvēkiem. Intervijā ar programmas direktori tika noskaidrots, ka Latvijas Nedzirdīgo savienība ir ieteikusi iekļaut šo moduli “Speciālās izglītības” skolotāja programmā un deleģējusi savus pārstāvjus tā īstenošanā. Zīmju valodas apguve, izmantošanai saziņā ar izglītojamiem, kuriem ir dzirdes traucējumi, ir atbalstāma, taču bažas raisa dublēšanās ar citu, šajā gadījumā Surdotulka profesijas standartu.

Augstskolu likuma 56.² pants nosaka, ka studiju moduli var izveidot studiju programmas strukturēšanai, pārskatāmībai, elastīgu studiju ceļu izveidei un studējošo profesionālajai orientācijai. Studiju programmā piedāvāto papildspecializāciju moduļu apraksti nav veidoti atbilstoši Augstskolu likuma 56.² panta prasībām, t.i. nav norādīti studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti.

Intervijā ar darba devējiem tika noskaidrots, ka trūkst speciālās izglītības skolotāji, kuri varētu strādāt ar izglītojamiem autiskā spektra traucējumu gadījumos, kas būtu pamats

iekļaut programmā studiju kursu bloku, kas sniegtu padziļinātas zināšanas šo bērnu izglītošanas pieejās.

Intervijā ar studiju programmas direktori tika noskaidrots, ka studiju programmas mērķis ir sagatavot “universālu” speciālās izglītības skolotāju, kurš ir gatavs strādāt ar personām dažādos vecumos, t.sk. pieaugušajiem, kuriem ir dažādi attīstības traucējumi. Kopējie studiju programmas mērķi un rezultāti tiek sasniegti, pabeidzot četru gadu studijas un izvēloties vienu no moduļiem “Garīgās attīstības traucējumi”, “Dzirdes traucējumi”, “Redzes traucējumi”, “Mācīšanās traucējumi (jaukti attīstības traucējumi)” un “Zīmju valoda”. Studiju programma nesagatavo specialās izglītības skolotāju pedagoģiskam darbam ar izglītojamiem, kuriem ir valodas un runas traucējumi.

2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu, ietverot studentcentrētas mācīšanās principus, studējošo prakses (ja piemērojams) organizēšanas nosacījumi un sniegtais atbalsts studējošajiem ir noteikts un integrēts studiju programmas saturā).

Studiju programmas īstenošanas mehānisma analīze ir balstīta licencēšanas dokumentu kopas dokumentu izpētē un tiešsaistes interviju laikā iegūtajās atbildēs.

RTA plāno studiju programmu piedāvāt ne tikai pilna laika klātienē un nepilna laika neklātienē studijās, bet arī studijās vēlākajos posmos reflektantiem ar augstāko pedagoģisko izglītību 80 KP un 30 KP apjomā (Ziņojums, 33. lpp.). Ir nepieciešams precizēt šajās saīsinātajās programmās apgūstamos kursus un to plānojumu PLK un NLN studijās, kā arī piešķiramo kvalifikāciju un papildspecializāciju, ja tāda ir paredzēta. Nepieciešams norādīt, kā tiks sasniegti plānotie studiju rezultāti, apgūstot studiju programmu 80 un 30 KP apjomā.

Studiju process tiek organizēts izmantojot daudzveidīgas mācību metodes - lekcijas, seminārus, mācību ekskursijas, e-studiju piedāvātos risinājumus, patstāvīgo darbu izpildi. Patstāvīgie darbi ietver eseju, referātu, prezentāciju izveidi, problēmsituāciju risināšanu, darbu ar literatūru. Kopumā studiju kursu aprakstos ir norādīti patstāvīgo darbu veidi un to apguvei paredzētais stundu skaits, taču vairākos studijuursos (piem., Logoritmika, Bērni ar redzes un kompleksiem traucējumiem, Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija, Valsts civilā un vides aizsardzība, u.c.) patstāvīgā darba formulējums ir ļoti vispārīgs un nesniedz informāciju par konkrētiem uzdevumiem, kas studentam būtu jāapgūst patstāvīgi studiju kursa apguves laikā. Piemēram, tiek norādīti sekojoši patstāvīgā darba veidi: literatūras studēšana, gatavošanās eksāmenam, eksāmens, prezentācijas izstrāde u.t.t. (Ziņojuma 3. pielikums). Ņemot vērā, ka studijas ir plānots īstenot arī NLN, kur kontaktstundu skaits ir mazāks, patstāvīgā darba aprakstā būtu vēlams iekļaut precīzi formulētus, uz studiju kursa apguves rezultātiem orientētus uzdevumus.

Visos studiju kursu aprakstos detalizēti ir atklāta studiju rezultātu vērtēšanas sistēma, kas iekļauj kumulatīvo vērtējumu. Kopumā studiju programmā vērtēšanas sistēma ir atbilstīga Ministru kabineta noteikumu Nr. 512 prasībām, taču ir nepieciešams precizēt studiju rezultātu vērtēšanu studiju kursā “Sensoro sistēmu un runas aparāta anatomija, fizioloģija, patoloģija” (3 KP), kur ir norādīts uz automātisku ieskaite iegūšanu pie noteiktiem nosacījumiem, kaut gan Ministru kabineta noteikumi Nr. 512 nosaka, ka gadījumā, ja kursa apjoms ir vairāk kā 2 KP rezultātu apguve ir jāvērtē 10 baļļu skalā. Līdzīgi arī studiju kursā “Neiroloģija un neirofizioloģija” (2 KP), kur norādīts, ka praktiskās nodarbības veido 40 % no gala vērtējuma un tajā pašā laikā nav norādīts, vai ar to ir domāts apmeklējums vai uzdevumu izpilde, ņemot vērā, ka studiju kursa aprakstā nav atrodams neviens konkrēts uzdevums. Atsevišķos studijuursos, piemēram “Runas un valodas

traucējumu diagnostika” (2 KP) tiek sniegta pretrunīga informācija par rezultātu vērtējumu. Studiju kursa aprakstā ir norādīta gan diferencēta ieskaite, gan eksāmens.

Licencēšanas ziņojumā ir norādīts, ka studiju kursu apguve ietver regulāru starppārbaudījumu kārtošānu, kuru vērtējumi veido ne mazāk kā 40 % no kopējā kursa vērtējuma (37. lpp.). Starppārbaudījumu saturs un to kumulatīvais vērtējums ir atšifrēts studiju kursu aprakstos. Studiju programmu ir paredzēts īstenot arī NLN formā. Intervijā ar studentiem tika noskaidrots, ka nepilna laika neklātienes studijas tiek organizētas divu ievirzes un divu eksāmenu sesiju režīmā studiju gadā. Būtu nepieciešams precizēt, kā notiek starppārbaudījumu organizācija (atsevišķos studijuursos tie ir pat seši) viena studiju kursa ietvaros, semestrī, kurā kurss tiek plānots NLN studējošiem. Piemēram, studiju kurss “Mācību tehnoloģijas iekļaujošā izglītībā/ Matemātikas joma” (2 KP) NLN tiek īstenots 5. semestrī, paredz sešus starppārbaudījumus, no kuriem ceturtajā, studentam ir jāsniedz prezentācija. Programmas izstrādātājiem ir nepieciešams precizēt, kā tiks nodrošināta studiju rezultātu sasniegšana NLN studijās. Intervijā ar studentiem tika noskaidrots, ka viņus apmierina studiju programmas īstenošana skolēnu brīvlaikos (oktobrī un martā), kad lekcijas norit ļoti intensīvi no 8.00 līdz 20.00, taču šāda studiju kursu apguves intensitāte varētu radīt draudus studiju rezultātu apguves kvalitatīvajiem rādītājiem, kas tiek sasniegti, izmantojot problēmbalstītu pieeju mācību procesā. Programmas izstrādātājiem vajadzētu precizēt, vai NLN studiju sesijas plānojumā ir iespējams iekļaut ne tikai lekcijas, bet arī praktiskās nodarbības, mācību ekskursijas un dalību pētnieciskos projektos.

Līdzīgas bažas rada arī studijas PLK, kas paredz nodarbību organizāciju nedēļas nogalēs, lai studējošie paralēli studijām varētu strādāt. Tiešsaistes intervijā ar augstskolas vadību tika noskaidrots, ka studiju organizācija tiek saskaņota ar studentiem, ņemot vērā viņu iespējas, kā arī ir iespējams lekcijas organizēt videokonferenču formā. Augstskolas vadības pārstāvji apliecināja, ka, ievērojot studentu intereses, nodarbības tiek organizētas piektdienās un sestdienās, bet patstāvīgo darbu izpilde tiek veikta pārējās nedēļas dienās.

Šāda pieeja, kad tiek ņemts vērā un respektēts studentu kontingents un viņu vajadzības, atbilst studentcentrētai mācīšanas un mācīšanās pieejai. Programmas īstenošanā, ņemot vērā studējošo vajadzības, tiek izmantoti dažādi veidi un tiek plānots izmantot daudzveidīgas studiju metodes un formas. Programmas īstenošanas gaitā ļoti svarīgi ir sabalansēt studentu vajadzību daudzveidību un spēju sasniegt plānotos studiju rezultātus.

Intervijā ar programmas direktori un studējošiem tika noskaidrots, ka programma atbalsta studentu ar īpašām vajadzībām izglītību, RTA ir pielāgota infrastruktūra.

Studiju programmā ir paredzēta Skolotāja prakse 20 KP apjomā. Licencēšanas dokumentu kopai pievienoti Darba devēju nodomu līgumi par studējošo praksi visos Latvijas reģionos. Praksi apraksti ir veidoti saskaņā ar RTA Nolikumu par praksēm un licencēšanas dokumentu kopai pievienotie praksi līgumu paraugi ir atbilstoši prakses uzdevumu īstenošanai. Analizējot pievienotos praksi kursu aprakstus, tika atklāts, ka Prakses III un Prakses IV kursu aprakstos ir norādīti studentiem prakses laikā veicami uzdevumi, kas nav atbilstīgi Skolotāja PS minētajiem skolotāja pienākumiem un uzdevumiem, t.i., praksi aprakstos ir minēts, ka studējošam speciālā pedagoga vadībā ir jāpiedalās attīstības traucējumu diagnostikā un pašam ir jāveic diagnostika. Funkciju attīstības traucējumu (piem., garīgās attīstības traucējumi, AST, runas un valodas traucējumi u.c.) diagnostika vai novērtējums ir piekritīga attiecīgās specialitātes ārsta vai cita speciālista darbības jomai, tāpēc šādi uzdevumi no prakses programmas ir jāizslēdz.

3. Augstskolā/ koledžā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteiktie principi, tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā, kā arī ievēroti Standartu

un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

Ziņojumā iekļauto dokumentu analīze liecina, ka studiju programmu ir plānots īstenot ciešā saskaņā ar RTA ieviesto Kvalitātes vadības sistēmu (KVS) un Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem. RTA iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir atbilstoša Augstskolu likuma 5. panta 2.1 daļā norādītajām prasībām.

Atbilstoši ESG prasībām, studiju programmā ir definēti mērķi un sagaidāmie studiju rezultāti. ESG nosaka, ka programmas apguves rezultātā iegūstamā kvalifikācija ir skaidri noteikta un aprakstīta. RTA iesniegumā profesionālās bakalaura programmas “Speciālā pedagoģija” licencēšanai (26.05.2020) ir norādīts, ka programmas apguves rezultātā tiek iegūts profesionālā bakalaura grāds izglītības zinātnēs un Skolotāja kvalifikācija, kā arī tiek piešķirtas sešas papildspecializācijas.

Studentu imatrikulācija un studiju gaita tiek īstenota saskaņā ar RTA KVS noteikto procedūru.

Studiju programmas mācībspēku atlase kopumā notiek saskaņā ar Ziņojumā norādītiem kritērijiem. RTA ir izstrādāta mācībspēku profesionālās pilnveides sistēma. Ir radīti priekšnoteikumi zinātniskās darbības attīstībai. Programmas īstenošanā piedalās plašs praktizējošu speciālistu korpus. Atbilstoši ESG vadlīnijām, būtu vēlams veicināt zinātnisko darbību tieši šo mācībspēku vidū, atbalstot pētniecībā iegūto rezultātu integrāciju docējamajos studijuursos.

RTA piedāvā plašu un daudzveidīgu mācību bāzi studiju nodrošināšanai. Ziņojumā ir norādīts, ka docētāji ir gatavi sniegt atbalstu studējošiem visā studiju laikā. Būtu bijis vēlams Ziņojumā norādīt, kā mācību resursu plānošana, piešķiršana un iedalīšana tiek nodrošināta nepilna laika studējošiem, kuri augstākās izglītības iestādes infrastruktūru klātienē var izmantot tikai sesiju laikā.

Informācija par studiju programmu ir plānots nodrošināt RTA mājas lapā, kur ir paredzēta publiski pieejamā, kā arī studējošiem pieejamā informācija.

RTA KVS ietvaros ir izstrādāts mehānisms studiju programmu ikgadējai pašnovērtēšanai, ir izveidotas RTA studiju virzienu ekspertu padomes.

4. Studējošie, absolventi, darba devēji un/ vai nozares darba devēju organizācijas un citas nozares organizācijas ir iesaistītas studiju programmas izveidē un iesaiste plānota arī turpmākā programmas pilnveidē (t.s. darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

Nozares eksperti (gan Latvijas, gan ārzemju), speciālās izglītības programmas īstenojošo izglītības iestāžu profesionāļi, speciālie pedagogi un speciālās izglītības skolotāji tika tieši iesaistītas studiju programmas izveidē, to iesaiste arī plānota turpmākā programmas attīstības periodā. Taču ar studiju programmas saturu un programmu studiju kursa “Integrācija un iekļaušana” laikā tika iepazīstināti profesionālās maģistra studiju programmas “Speciālā pedagoģija” studējošie, kuri sniedza kopumā pozitīvu vērtējumu. Arī bijušie RTA speciālās izglītības skolotāja studiju programmu absolventi tika iesaistīti studiju programmas izstrādes un izvērtējuma procesā. Taču iepriekš līdzīga satura profesionālās bakalaura studiju programmas (“Speciālās izglītības skolotājs”; 42141) šobrīd studējošo un absolventu atgriezeniskā saite netiek pieminēta pie programmas izstrādes. Tiešsaistes vizītes laikā gan uz interviju uzaicinātie studējošie nepauda iebildumus pret jauno studiju programmu.

2019. gadā slēgtais sadarbības līgums starp RTA un Daugavpils pilsētas 4. speciālās pirmsskolas izglītības iestādi punktā 2.1.3 paredz “iespēju robežās atbalstīt Iestādes speciālistu piedalīšanos ieinteresēto RTA studiju programmu pilnveidošanā”. Līgums ir spēkā 5 gadus, attiecas arī uz šo jauno studiju programmu. Līdzīgi sadarbības līgumi slēgti ar Smiltenes novada speciālo pamatskolu, Kuldīgas novada pašvaldības Kuldīgas 2. vidusskolu, Jelgavas pamatskolu “Valdeka” – attīstības centru, Preiļu 1. pamatskolu, Rīgas Raiņa vidusskolu, Rīgas Ēbeļmuižas pamatskolu, Balvu novada pašvaldības Izglītības kultūras un sporta pārvaldi, Kokneses pamatskolu – attīstības centru, Valmieras Gaujas krasta vidusskolu – attīstības centru, Rīgas Strazdmuižas vidusskolu – attīstības centru vājredzīgajiem un neredzīgajiem bērniem. 2016. gadā tika slēgts sadarbības līgums starp RTA un Rēzeknes sākumskolu, kā arī ar Rēzeknes logopēdisko internātpamatskolu, ar līdzīgiem nosacījumiem, taču uz nenoteiktu laiku. 2015. gadā – ar Rēzeknes valsts poļu ģimnāziju, uz nenoteiktu laiku. 2016. gadā - Rēzeknes speciālo pirmsskolas izglītības iestādi “Rūķītis” bērniem ar runas traucējumiem uz 5 gadiem.

Pēc licencēšanas ziņojuma 34. lpp. un 40.–41. lpp. minētā, studējošie, absolventi, nozares darba devēji tiek iesaistīti studiju rezultātu iekšējās novērtēšanas un pārskatīšanas procedūrā. Studējošajiem, pirmkārt, studiju kursa īstenošanas gaitā tiek lūgts sniegt vērtējumu līdzās studiju programmas vai moduļa direktora vērtējumam par studiju nodarbības studiju rezultātiem. Pēcāk, kursa sākumā un noslēgumā, saskaņā ar studiju plānu, tiek apkopoti studējošo viedokļi līdzās studiju programmas vai moduļa direktora vērtējumam par studiju kursa studiju rezultātiem. Katru gadu, kā arī uz akreditācijas, licencēšanas procedūrām un būtisku izmaiņu gadījumā tiek izvērtēti studiju programmas studiju rezultāti, kur savu vērtējumu ir aicināti sniegt absolventi, ekspertu padome un darba devēji līdzās studiju virziena vadītājam.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [3]

Studiju programmas saturs ir aktuāls un atbilst speciālās pedagoģijas nozares tendencēm, licencēšanas dokumentu kopas analīze norāda uz izglītības programmas satura un īstenošanas apraksta daļēju atbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī daļēju atbilstību skolotāja profesijas standartam, t.i., ne visu studiju kursu saturs ir savstarpēji salāgots, dažiem programmā iekļautajiem studiju kursiem ir vāja un nepamatota saistība ar studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem. Studiju programmas īstenošanas mehānisms daļēji nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu. Studiju programmas īstenošanā tiek ietverti studentcentrētas mācīšanās principi un studiju programmas saturā ir integrēti studējošajiem sniegtais atbalsts, kuru būtu nepieciešams pilnveidot attiecībā uz NLN studējošiem. RTA ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteiktie principi, tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā, kā arī ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti. Studiju programmas īstenošanā un attīstīšanā ieinteresētās puses tiek iesaistītas un ir plānots arī turpināt tās iesaistīt tālākā programmas pilnveidē.

Stiprās puses:

1. Studiju programma ir aktuāla un atbilst iekļaujošās un speciālās izglītības kontekstam.
2. Studiju process tiek organizēts, izmantojot daudzveidīgas mācību metodes.
3. Programma sagatavo speciālās izglītības skolotājus, kuri var strādāt ar izglītojamiem ar garīgās attīstības, redzes, dzirdes, mācīšanās traucējumiem.
4. Studiju programma tiek īstenota atbilstoši RTA kvalitātes nodrošināšanas sistēmai un ESG vadlīnijām un standartiem.

5. Studiju programmas izstrādē tika iesaistīti darba devēji, ārējie eksperti, mācībspēki un absolventi, taču tās pilnveides plānos ir paredzēts iesaistīt visas studiju programmā ieinteresētās puses. Iesaisti plānots nodrošināt ar viedokļu un vērtējumu ievākšanu, iegūto datu apstrādi un pielietošanu tālāko plāno izstrādē un izpildē.

Vājās puses:

1. Studiju programmas saturs daļēji atbilst PS Skolotājs definētajām profesionālajām kompetencēm, atsevišķu papildspecializācijas moduļu ("Valodas un runas traucējumi", "Zīmju valoda") saturā iekļauto studiju kursu apguves rezultāti dublē PS Logopēds un PS Surdotulks norādītās kompetences.
2. Studiju modulī "Valodas un runas traucējumi" visu iekļauto studiju kursu saturs un sasniegtie rezultāti nav atbilstoši PS Skolotājs.
3. Piedāvāto papildspecializāciju moduļu apraksti nav veidoti atbilstoši Augstskolu likuma prasībām.
4. Atsevišķi studiju kursu nosaukumi ("*Voice, speech, rhythm, swallowing disorders and methods for their correction*", "Dislālijas riska novēršana", "Dislālija, disgrāfija un diskalkulija un to korekcijas metodes"), prasības studiju kursu apguves uzsākšanai, saturs, t.sk. patstāvīgā darba plānojums PLK un NLN studijās, vērtēšanas kritēriji nav akurāti un ir vēl precizējami.
5. Studiju programmā nepietiekamā apjomā ir nodrošināta Uzņēmējdarbības profesionālo kompetenču veidošanas moduļa tēmu apguve.
6. Nav norādīts, kā mācību resursu plānošana, piešķiršana un iedalīšana, kā arī praktisko nodarbību un mācību ekskursiju organizācija, tiek nodrošināta nepilna laika studējošiem, kuri augstākās izglītības iestādes infrastruktūru klātienē var izmantot tikai sesiju laikā, t.i. četras reizes studiju gadā.
7. Studiju saturs un plānojums PLK un NLN studijās, kā arī piešķiramā kvalifikācija un papildspecializācija tiem reflektantiem, kuri studijas uzsāks vēlākos posmos (30 KP un 80 KP studiju moduļi) ir precizējama.
8. Licencēšanas dokumentu kopai ir pievienots diploma pielikuma paraugs, kas ietver papildspecializāciju, kura netiek apgūta studiju programmas apguves laikā.
9. Prakse III un Prakse IV ir iekļauti uzdevumi, kas nav atbilstīgi PS Skolotājs un dublē PS Logopēds.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.			X	
2.			X	
3.		X		
4.	X			

Prasības [3] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Licencējamās studiju programmas saturs un	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programmas saturs daļēji atbilst Augstskolu likuma

īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniežamajiem studiju rezultātiem		X		56. ¹ otrai daļai (prasības studiju kursu apguves uzsākšanai) un 56. ² panta otrai daļai (studiju moduļu apguves rezultāti) un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 512 (kontaktstundu skaits studiju modulī “Uzņēmējdarbības profesionālo kompetenču veidošana”; prakses uzdevumi un sasniežamie rezultāti). Sīkāks pamatojums iekļauts šīs prasības 1., 2. un 3. kritēriju analīzē.
---	--	----------	--	--

IV. Mācībspēki

Prasība [4]: Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

Analīze

1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir atbilstoši studiju programmas un studiju kursu specifikai.

Studiju programmas īstenošanā ir iesaistīti augsti kvalificēti pedagogijas un ar to saistīto zinātņu nozaru speciālisti un speciālās izglītības jomas praktiķi. Mācībspēku atlases process veikts saskaņā ar RTA noteiktiem obligātiem un papildus atlases kritērijiem. Obligātie mācībspēku atlases kritēriji ir: (1) mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām; (2) zinātniskās pētniecības virziens/ intereses atbilst studiju programmas/ kursa saturam; (3) atbilstošas valsts valodas zināšanas.

Iesniegto dokumentu analīze norāda, ka programmas īstenošanā iesaistītie mācībspēki pilnībā atbilst Augstskolu likuma 39. panta prasībām. Augstskolu likuma 55. pants nosaka, ka studiju satura un realizācijas aprakstam jāietver programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla uzskaitījums, tā kvalifikācija un paredzētie pienākumi. Pēc pieprasījuma tika sniegta papildu informācija par studiju kursa “Latviešu zīmju valoda un tulkošanas metodoloģija” (10 KP) docētāju, taču ziņas par šo mācībspēku būtu jāiekļauj arī Licencēšanas ziņojuma 7. pielikumā, kas norāda akadēmiskā personāla uzskaitījumu, kvalifikāciju un paredzētos pienākumus, kā arī Licencēšanas ziņojuma 4.1.1. tabulā.

Iepazīstoties ar pievienotajiem mācībspēku *Curriculum Vitae* (CV), nebija iespējams pārliecināties par atsevišķu docētāju atbilstību otrajam kritērijam, jo CV nebija norādes par zinātniskās pētniecības virzieniem vai interesēm. Pašnovērtējuma ziņojumā un tā pielikumos nebija atrodamā informācija par docētāju I. Višņakovas, I. Zeltiņas, U. Strazdiņas un I. Gedušas zinātniskās pētniecības virzienu vai interesēm.

Mācībspēku atbilstība papildus atlases kritērijiem atspoguļota licencēšanas ziņojuma 4.1.1. tabulā. Visiem programmas īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem izpildās ne mazāk kā divi papildu atlases kritēriji.

Visiem programmas īstenošanā iesaistītajiem vēlētajiem docētājiem (15/25) ir vismaz divas zinātniskas publikācijas pēdējo sešu gadu laikā, nozarē, uz kuru attiecas docējamais studiju kurss (CV, 7. pielikums).

2. Mācībspēku kvalifikācija nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Kopumā mācībspēku kvalifikācija ir atbilstoša, lai nodrošinātu studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Programmas īstenošanā ir iesaistīti speciālo skolu pedagogi, Latvijas Nedzirdīgo savienības un Latvijas Neredzīgo biedrības pārstāvji, kas docējamajos studijuursos demonstrē teorijas un prakses integrātību.

Analizējot studiju kursu saturu un šo kursu nodrošināšanā iesaistīto docētāju CV, redzams, ka atsevišķu kursu īstenošanā iesaistītie mācībspēki ir augsti kvalificēti savā darbības jomā, taču viņu izglītības un zinātniski pētnieciskā pieredze nav atbilstoša docējamam studiju kursam. Būtu ieteicams studiju kursu "Sensoro sistēmu un runas aparāta anatomija, fizioloģija, patoloģija", "Neiroloģija, neirofizioloģija" īstenošanā iesaistīt mācībspēkus ar medicīnisko izglītību un klīnisko pieredzi.

Speciālā pedagoga darbā ir vitāli nepieciešamas zināšanas pirmās palīdzības sniegšanā, jo ikdienas darbs būs saistīts ar bērniem ar smagiem attīstības traucējumiem. Šīs zināšanas tiek sniegtas studiju kursā "Valsts, civilā un vides aizsardzība". Ieteicams, lai zināšanas un prasmes pirmās palīdzības sniegšanā šī studiju kursa ietvaros, pasniegtu docētājs ar medicīnisko izglītību.

Intervijā ar mācībspēkiem tika uzdots jautājums par pierādījumos balstītu pieeju speciālās un iekļaujošās izglītības nodrošināšanā izmantošanu profilējošo studiju kursu satura izstrādē, kas varētu nodrošināt mūsdienīgu Eiropas standartam atbilstošu speciālistu sagatavošanu. Atbilde pēc būtības gan netika saņemta. Profilējošo studiju kursu mācībspēkiem būtu jāpārlicinās par docējamo kursu saturā iekļauto tēmu atbilstību jaunākajām zinātnes atziņām un speciālajā pedagogijā izmantojamo metožu efektivitātes pierādījumiem.

3. Augstskola/koledža nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana notiek saskaņā ar "RTA cilvēkresursu attīstības plānu 2019.-2023.gadam" un "RTA akadēmiskā personāla attīstības vadlīnijām 2016.-2020.gadam". Studiju kursu docētājiem tiek organizētas nodarbības profesionālās pilnveides programmā "Inovācijas augstākajā izglītībā".

RTA ir izveidota atbalsta sistēma mācībspēku zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanai (zinātnes granti, atbalsta fonds). Mācībspēki pētījumu rezultātus var prezentēt ikgadējā starptautiskā konferencē "Sabiedrība. Integrācija. Izglītība" un publicēt konferences rakstu krājumā.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [4]

Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji daļēji atbilst studiju programmas un studiju kursu specifikai. Mācībspēku kvalifikācija daļēji nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu. RTA nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

Stiprās puses:

1. Programmas īstenošanā ir iesaistīti speciālās izglītības jomas profesionāļi.

2. RTA ir tradīcijas starptautisku konferenču organizēšanā, mācībspēkiem ir iespējas uzstāties un publicēt pētījumus konferenču rakstu krājumā.
3. Programmas docētāji ir iesaistīti mācību materiālu sagatavošana speciālās izglītības jomā.

Vājās puses:

1. Mācībspēku atlases kritēriji nav piemēroti atsevišķiem programmā iesaistītiem docētājiem.
2. Medicīniskas ievirzes studiju kursu docēšanā nav iesaistīti docētāji ar medicīnisko izglītību un klīnisko pieredzi.
3. Ir bažas, ka studiju kursu docētājiem nozares profesionālās specializācijasursos varētu trūkst resursu, lai nodrošinātu uz pierādījumiem balstītu pieeju speciālai un iekļaujošai izglītībai.
4. Augstskolu likuma 55. panta prasības ir izpildītas daļēji, t.i. nav norādīts pilnīgs programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls, tā kvalifikācija un paredzētie pienākumi (izvēles moduļa “Zīmju valoda” docētāja).

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.			X	
2.			X	
3.	X			

Prasības [4] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Mācībspēku atlases kritēriji nav piemēroti atsevišķiem programmā iesaistītiem docētājiem. Medicīniskas ievirzes studiju kursu docēšanā nav iesaistīti docētāji ar medicīnisko izglītību un klīnisko pieredzi. Nav norādīti pilns programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls, tā kvalifikācija un paredzētie pienākumi (Ziņojuma 4.1.1. tabula, 7. pielikums)
		X		

V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Prasība [5]: Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Akadēmiskās studiju programmas, kuras paredzētas mazāk nekā 250 pilna laika studējošajiem, var tikt īstenotas un šo programmu obligātās un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā var piedalīties mazāk nekā pieci augstskolas profesori un asociētie profesori, ja saņemts attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai				N/A
2.	Dokumenti, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	X			<i>Apliecinājums 25.05.2020. Nr. 7.9/462 apliecina, ka studējošie gadījumā, ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta, savas studiju gaitas varēs turpināt “Izglītība, pedagogija un sports” studiju programmās: otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības bakalaurs studiju programmā “Skolotājs”, otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības bakalaurs studiju programmā “Sākumizglītības skolotājs”, pārskaitot atbilstošos kredītpunktus.</i>

3.	Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā	X			<p>Studiju līgumā par studijām par budžeta līdzekļiem RTA ir punkts: “2.12. Ja Līguma 2.1 punktā norādītās studiju programmas īstenošana RTA tiks pārtraukta, Studējošais ir tiesīgs turpināt studijas” un “6.2. Katra no Pusēm normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atlīdzina zaudējumus, ko tā radījusi otram Pusei, neizpildot Līgumā paredzētās saistības.”</p> <p>Līgumā par maksas studijām RTA: “7.2. Katra no Pusēm normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atlīdzina zaudējumus, ko tā radījusi otram Pusei, neizpildot Līgumā paredzētās saistības.”</p> <p>Kā arī, apliecinājums 28.04.2020. Nr. 7.9/447 pievienots RTA sniegtās papildinformācijas 10. pielikumā.</p>
4.	Mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos izglītības jomā, tajā skaitā akadēmiskās studiju programmas īstenošanā piedalās vismaz pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā, izņemot Augstskolu		X		<p>Studiju kursu, kuri paredz medicīnisku zināšanu apguvi, docētāju kvalifikācija nav atbilstoša.</p> <p><i>Licencēšanas dokumentu kopa: Ziņojums; Mācībspēku CV; 7. pielikums</i></p>

	likuma 55. panta otrajā daļā paredzētos gadījumus				
5.	Katram akadēmiskā personāla pārstāvim pēdējo sešu gadu laikā ir publikācijas recenzējamās izdevumos, tai skaitā starptautiskos (ja nostrādāts īsāks laikposms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam) vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumi (piemēram, izstādes, filmas, teātra izrādes un koncertdarbība), vai piecu gadu praktiskā darba stāžs (izņemot stāžu studiju programmas īstenošanā) saskaņā ar Augstskolu likumu	X			<i>Ziņojums 7. pielikums</i>
6.	Augstskolas vai koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv), ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot svešvalodā, vai latviešu valodas prasmi vismaz B2 līmenī, ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot latviešu valodā un mācībspēks vidējo vai augstāko izglītību nav ieguvis latviešu valodā	X			Studiju programmas direktore parakstīts apliecinājums par programmā iesaistāmo mācībspēku latviešu valodas apguves līmeni pieejams AIC sniegtās papildinformācijas (dok.nr. Nr. 4.10/183) 4. pielikumā.
7.	Studiju programma atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesionālās augstākās izglītības standartam, ievērojot studiju programmas īstenošanā noteiktās minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam		X		Pēc AIC lūguma sniegtās papildinformācijas 8.pielikumā pievienots apliecinājums, kas ir saskaņā ar 26.08.2014. Ministru kabineta noteikumiem Nr. 512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu", taču studiju programmas saturs neietver studiju

					<p>kursu moduli “uzņēmējdarbība” 6 KP apjomā. Speciālā pedagoga papildspecializācija darbam ar izglītojamiem, kuriem ir valodas un runas traucējumi netiks apgūta studiju laikā. Prakses saturs iekļauj atsevišķus uzdevumus, kas nav atbilstoši iegūstamajam profesionālajam grādam un profesionālajai kvalifikācijai saskaņā ar PS Skolotājs.</p>
8.	<p>Studiju programma atbilst profesiju standartam, kas ir spēkā esošs, vai profesionālās kvalifikācijas prasībām (ja profesijai nav nepieciešams izstrādāt profesijas standartu), ja pēc studiju programmas apgūšanas tiek piešķirta profesionālā kvalifikācija</p>		X		<p>Sasniedzamie studiju rezultāti pārklājās ar PS Logopēds (izvēles modulis “Valodas un runas traucējumi”) un PS Surdotulks (izvēles modulis “Zīmju valoda”). Izvēles modulis “Valodas un runas traucējumi” pašreizējā redakcijā neveido studējošiem profesionālās kompetences, lai viņi kā skolotāji spētu strādāt ar bērniem, kuriem ir valodas un runas traucējumi. <i>PS Skolotājs</i> <i>PS Logopēds</i> <i>PS Surdotulks</i></p>
9.	<p>Studiju kursu apraksti un studiju materiāli ir sagatavoti visās valodās, kurās studiju programma tiek īstenota, un tie atbilst Augstskolu likuma 56.¹ panta otrajā daļā un 56.² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām</p>		X		<p>Studiju kursu apraksti daļēji atbilst Augstskolu likuma 56.¹ panta otrās daļas prasībām (13 studijuursos nav norādītas prasības studiju kursu apguves uzsākšanai).</p>

					<p><i>Ziņojuma 3. pielikums</i></p> <p>Studiju moduļu apraksti daļēji atbilst Augstskolu likuma 56.² panta otrās daļas prasībām: nav norādīti studiju moduļu rezultātā sasniedzamie studiju rezultāti.</p> <p><i>Ziņojums.</i></p>
10.	Studiju līguma paraugs atbilst studiju līgumā obligāti ietveramajiem nosacījumiem	X			<p>Studiju līguma paraugs atbilst prasībām saskaņā ar Ministru kabineta 23.01.2007. noteikumiem Nr. 70 “Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi”.</p>
11.	Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs atbilst kārtībai, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus		X		<p>Studiju programmas noslēgumā izsniedzamais diploms noformēts saskaņā ar Ministru kabineta 16.04.2013. noteikumiem Nr. 202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus”, taču piešķiramā grāda nosaukums nav atbilstošs Ministru kabineta 13.06.2017. noteikumos Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības kvalifikāciju” norādītajam studiju programmas kodam 141.</p>
12.	Augstskolā/ koledžā ir izveidota kārtība ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā	X			<p>18.12.2018.Nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto</p>

	izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai				kompetenču un iepriekšējā izglītībā sniegtu studiju rezultātu atzīšanu Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijā (Apstiprināts RTA Senātā 18.12.2018.lēmums Nr.1)
13.	Prasība [6]: Augstskolas vai koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X			Ir IKVD 29.04.2020. atzinums Nr.4ud-05e/477, kas norāda, ka nav konstatēti izglītības jomu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumi.
14.	Prasība [7]: Faktisko apstākļu atbilstība augstskolas/ koledžas sniegtajām ziņām	X			Netika konstatētas neatbilstības programmas raksturojumā ar tiešsaistes tikšanās laikā sniegto informāciju.

VI. Novērtējums

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Licencējamā profesionālā bakalaura studiju programma "Speciālā izglītība" ir aktuāla, tā atbilst RTA stratēģijai, darba tirgus tendencēm Latvijā un Eiropas Savienībā. Programma atbilst studiju virzienam un profesionālās augstākās izglītības valsts standartam. Pēc programmas absolvēšanas pastāv iespēja turpināt studijas profesionālā maģistra līmenī. Studiju programmas izveidē tika iesaistīti pārstāvji no gandrīz visām ieinteresētajām pusēm.

II. Resursi un nodrošinājums

Studiju cilvēkresursu bāze, šobrīd pieejamā informatīvā bāze latviešu un angļu valodā un finansiālā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem, taču, lai turpinātu attīstīties, jāturpina papildināt nozares literatūra angļu valodā, kā arī jāpārdomā komunikācija ar studentiem par viņiem pieejamajiem resursiem. Materiāltehniskā bāze studējošajiem un mācībspēkiem tiek nodrošināta optimālā līmenī, un tā atbilst studiju programmas specifikai.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

Kopumā prasība atbilst daļēji. Studiju programma ir aktuāla Latvijā plānotās iekļaujošās un speciālās izglītības kontekstā. RTA ir liela pieredze speciālās izglītības pedagogu sagatavošanā, kas tiek integrēta jaunās, licencēšanai piedāvātās studiju programmas satura un īstenošanas aprakstā. Sabiedrībā ir liels pieprasījums pēc augsti kvalificētiem speciālās izglītības pedagogiem, kuri varētu īstenot kompetenču pieeju mācību saturā izglītojamiem ar garīgās attīstības, autismu spektra, dzirdes, redzes, mācīšanās runas un valodas traucējumiem. Speciālās izglītības pedagogam ir jābūt spējīgam sadarboties ar mācību priekšmetu skolotājiem, skolotājiem logopēdiem, audiologopēdiem, sociālajiem pedagogiem, psihologiem, bērnu vecākiem.

Lai nodrošinātu šādu profesionālo kompetenču apguvi, studiju programmas saturam un īstenošanai ir jābūt veidotai ļoti ciešā saskaņā ar PS Skolotājs, un starpdisciplināro studiju kursu apguves sasniedzamiem rezultātiem ir jābūt vēršoties uz spēju veidot sadarbību ar citu jomu profesionāļiem, nevis pārņemt to profesionālās kompetences, tādējādi radot apjukumu, kas varētu rasties, ja profesionālās kompetences tiek dublētas. Pašreizējā studiju programmā studiju kursi 20 KP apjomā (izvēles moduļi “Valodas un runas traucējumi”, “Zīmju valoda”) dublē PS Logopēds un PS Surdotulks norādītos profesionālās darbības pamatuzdevumus un pienākumus. Līdzīga situācija ir vērojama arī prakses uzdevumu formulēšanā. Prakses aprakstos nedrīkstētu būt iekļauti uzdevumi, kas neattiecas uz PS Skolotājs. Lai nodrošinātu studiju programmas atbilstību PS Skolotājs, būtu nepieciešams pārstrādāt izvēles moduļa “Valodas un runas traucējumi” saturu, lai studējošie, to apgūstot, būtu sagatavoti speciālā pedagoga darbam ar izglītojamajiem, kuriem ir primāri vai sekundāri valodas un runas traucējumi, t.i., varētu nodrošināt akadēmisko zināšanu apguvi izglītojamajiem ar īpašām vajadzībām. Intervijā ar darba devējiem tika noskaidrots, ka ir nepieciešami speciālisti, kas mācētu strādāt ar bērniem, kuriem ir autismu spektra traucējumi. Varbūt studiju programmas izstrādātāji var apdomāt iespēju izveidot papildspecializācijas moduli darbam ar šāda veida attīstības traucējumiem.

Izvēles moduļu “Garīgās attīstības traucējumi”, “Dzirdes traucējumi”, “Redzes traucējumi” un “Mācīšanās traucējumi (jaukti attīstības traucējumi)” saturs ir atbilstošs PS Skolotājs un nodrošina tādu profesionālo kompetenču apguvi, kuras būtu nepieciešamas speciālās izglītības pedagogam, strādājot ar bērniem, kuriem ir garīgās attīstības, redzes, dzirdes un mācīšanās traucējumi.

Ir paredzēts, ka daļa studējošo jau strādās izglītības iestādēs, tāpēc no darba devēja viedokļa ir pozitīvi vērtējama iespēja studiju programmu apgūt nepilna laika neklātienēs studijās. Šāda studiju forma izvirza papildu prasības studējošo darba organizācijā, lai neciestu sasniedzamie studiju rezultāti. Precīzu studiju kursu aprakstu pieejamība studentiem (klātienēs un neklātienēs) ir viens no faktoriem, kas palīdz organizēt studējošo darbu un nodrošina rezultātu sasniegšanu, tāpēc būtu vēlams tos pārskatīt un nodrošināt, lai visiem studiju kursiem nosaukumi atbilstu to realizējamajam saturam, lai kursu nosaukums latviešu un angļu valodā būtu identisks, lai tiktu norādītas kursa apguvei nepieciešamās priekšzināšanas, kā arī precizēt patstāvīgā darba plānojumu, kuram būtu jābūt saturiski atšķirīgam PLK un NLN studijās, kā arī precizēt vērtējumu atsevišķos studijuursos. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ir jānorāda studiju moduļu apguves rezultātā sasniedzamie rezultāti un jāpapildina Uzņēmējdarbības profesionālo kompetenču veidošanas moduļa tēmas līdz 6 KP apjomam.

Programma paredz piedāvāt interesentiem studijās vēlākajos posmos (reflektantiem ar augstāko pedagoģisko izglītību) studiju programma - 80 KP, studiju ilgums - 2 gadi (PLK); 2 gadi un 6 mēneši (NLN); 30 KP, studiju ilgums 7 mēneši (PLK) un 1 gads (NLN). Ir nepieciešams precizēt studiju saturu un plānojumu, kā arī piešķiramo kvalifikāciju un papildspecializāciju 80 KP un 30 KP programmās.

IV. Mācībspēki

Kopumā studiju programmā iesaistīto mācībspēku atlase ir notikusi saskaņā ar RTA izvirzītajiem kritērijiem, taču attiecībā uz atsevišķu kursu docētājiem nav piemērots kritērijs par zinātniskās pētniecības virziena/interesu atbilstību studiju kursa saturam. Vispārīzglītojošo un nozares teorētisko kursu docēšanu pārsvarā nodrošina augsti kvalificēti mācībspēki ar doktora zinātnisko grādu un aktīvu zinātnisko darbību, kas izpaužas pētījumu rezultātu publikācijās un prezentācijās zinātniskajās konferencēs. Nozares profesionālās specializācijas kursu docēšanā vairāk ir iesaistīti praktiķi ar lielu darba stāžu, savas jomas eksperti, kas ir pozitīvi vērtējams profesionālās bakalaura studiju programmas kontekstā. Kvalitatīva mūsdienīga augstākā izglītība paredz jaunāko nozares zinātnes atziņu un prakses simbiozi. Praksē ir jāizmanto pierādījumos balstītas metodes. Tāpēc būtu nepieciešams veicināt nozares profesionālās specializācijas kursu docētāju aktīvu iesaisti speciālās pedagogijas pētījumos un šo pētījumu rezultātu iekļaušanu docējamajos studijuursos. Programmas izstrādātājiem atsevišķu studiju kursu docēšanā vajadzētu iesaistīt medicīnas jomas pārstāvjus, lai nodrošinātu zināšanu ieguvu ne tikai fizioloģijā, bet arī patoloģijā, kā arī pirmās palīdzības sniegšanā, kas ir ļoti būtiski, strādājot ar bērniem, kuriem ir funkcionālās attīstības traucējumi.

V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Studiju programma ir pilnīgi atbilstoša piecām un daļēji atbilstoša piecām no 10 nepieciešamajām prasībām. Taču 4., 7., 8., 9. un 11. prasība tika vērtēta kā “daļēji atbilstoša”, jo programmas īstenošanā piesaistīto mācībspēku vidū tiem, kuriem paredzēts docēt kursus ar medicīnisku zināšanu apguvi, trūkst atbilstošas kvalifikācijas; normatīvajos aktos paredzētie kursi nav pilnīgi iekļauti studiju programmas saturā; prakses saturā ir iekļauti atsevišķi uzdevumi, kuri nav atbilstoši; pastāv bažas, ka studiju programmas rezultāti pārklājas ar studiju programmā neiekļautiem profesiju standartiem; programmas Ziņojuma dokumentu kopā ir studiju kursu apraksti, kuros iztrūkst ārējos normatīvos aktos noteiktā nepieciešamā informācija; diploma paraugā piešķiramā grāda nosaukums neatbilst iegūstamajai izglītībai pēc normatīvā regulējuma.

Programmas stiprās puses:

1. Studiju programma ir unikāla Latvijas mērogā, tā sagatavo Latvijas tautsaimniecībai nepieciešamus speciālistus.
2. Studiju programmas izveidē tika iesaistīti nozares pārstāvji, iepriekšējo līdzīgu studiju programmu absolventi, ārējie eksperti un mācībspēki.
3. Studiju programmai saistošā studiju virziena tendences un rādītāji tika analizēti, studējošo skaita maiņas dinamika ir ņemta vērā, izsverot minimālo nepieciešamo studējošo skaitu.
4. Latvijas izglītības nozarē būtiski trūkst šīs jomas speciālistu.
5. Studiju programmas mērķi, uzdevumi un rezultāti ir savstarpēji saistīti un reālistiski sasniedzami, kā arī tie ir sasaistē ar RTA un ārpus RTA nospraustajiem virsmērķiem.
6. Studiju programma RTA Speciālās izglītības laboratorijā aprobē inovatīvas pieejas un metodes iekļaujošās izglītības kontekstā.
7. Ir pārdomāta loģiska studiju pēctecība, turpinot tālākizglītību maģistra studiju programmā.
8. Programmas īstenošanai paredzētā studiju bāze un piesaistītie cilvēkresursi ir pietiekami un atbilstoši studiju programmas īstenošanai.

9. Studējošiem un mācībspēkiem ir pieejama mūsdienīga bibliotēka, lasītava ar plašu resursu klāstu un pieeju datubāzēm, kā arī pieejama jaunākā un aktuālākā literatūra angļu valodā.
10. Pieejamas laboratorijas ar mācību un pētnieciskam procesam pietiekamu aprīkojumu, ko nepārtraukti papildina un atjauno ar starptautisko projektu palīdzību.
11. Studiju programma ir aktuāla un atbilst iekļaujošās un speciālās izglītības kontekstam.
12. Studiju process tiek organizēts, izmantojot daudzveidīgas mācību metodes.
13. Programma sagatavo speciālās izglītības skolotājus, kuri var strādāt ar izglītojamiem ar garīgās attīstības, redzes, dzirdes, mācīšanās traucējumiem.
14. Studiju programma tiek īstenota atbilstoši RTA kvalitātes nodrošināšanas sistēmai un ESG vadlīnijām un standartiem.
15. Studiju programmas izstrādē tika iesaistīti darba devēji, ārējie eksperti, mācībspēki un absolventi, taču tās pilnveides plānos ir paredzēts iesaistīt visas studiju programmā ieinteresētās puses. Iesaisti plānots nodrošināt ar viedokļu un vērtējumu ievākšanu, iegūto datu apstrādi un pielietošanu tālāko plāno izstrādē un izpildē.
16. Programmas īstenošanā ir iesaistīti speciālās izglītības jomas profesionāļi.
17. RTA ir tradīcijas starptautisku konferenču organizēšanā, mācībspēkiem ir iespējas uzstāties un publicēt pētījumus konferenču rakstu krājumā.
18. Programmas docētāji ir iesaistīti mācību materiālu sagatavošana speciālās izglītības jomā.

Programmas vājās puses:

1. Nav veikts studentu aptaujas apkopojums par studiju programmas gaitas norisi līdzīga satura profesionālā bakalaura programmā “Speciālā pedagoģija”.
2. Komunikācija ar studējošajiem par iespējām izmantot RTA laboratorijas savu studiju procesa un pētnieciskās darbības ietvaros nav bijusi veiksmīga.
3. Studiju programmas saturs daļēji atbilst PS Skolotājs definētajām profesionālajām kompetencēm, atsevišķu papildspecializācijas moduļu (“Valodas un runas traucējumi”, “Zīmju valoda”) saturā iekļauto studiju kursu apguves rezultāti dublē PS Logopēds un PS Surdotulks norādītās kompetences.
4. Studiju modulī “Valodas un runas traucējumi” visu iekļauto studiju kursu saturs un sasniedzamie rezultāti nav atbilstoši PS Skolotājs.
5. Piedāvāto papildspecializāciju moduļu apraksti nav veidoti atbilstoši Augstskolu likuma prasībām.
6. Atsevišķi studiju kursu nosaukumi (“Voice, speech, rhythm, swallowing disorders and methods for their correction”, “Dislālijas riska novēršana”, “Dislālija, disgrāfija un diskalkulija un to korekcijas metodes”), prasības studiju kursu apguves uzsākšanai, saturs, t.sk. patstāvīgā darba plānojums PLK un NLN studijās, vērtēšanas kritēriji nav akurāti un ir vēl precizējami.
7. Studiju programmā nepietiekamā apjomā ir nodrošināta Uzņēmējdarbības profesionālo kompetenču veidošanas moduļa tēmu apguve.
8. Nav norādīts, kā mācību resursu plānošana, piešķiršana un iedalīšana, kā arī praktisko nodarbību un mācību ekskursiju organizācija, tiek nodrošināta nepilna laika studējošiem, kuri augstākās izglītības iestādes infrastruktūru klātienē var izmantot tikai sesiju laikā, t.i. četras reizes studiju gadā.

9. Studiju saturs un plānojums PLK un NLN studijās, kā arī piešķiramā kvalifikācija un papildspecializācija tiem reflektantiem, kuri studijas uzsāks vēlākos posmos (30 KP un 80 KP studiju moduļi) ir precizējama.
10. Licencēšanas dokumentu kopai ir pievienots diploma pielikuma paraugs, kas ietver papildspecializāciju, kura netiek apgūta studiju programmas apguves laikā.
11. Prakse III un Prakse IV ir iekļauti uzdevumi, kas nav atbilstīgi PS Skolotājs un dublē PS Logopēds.
12. Mācībspēku atlases kritēriji nav piemēroti atsevišķiem programmā iesaistītiem docētājiem .
13. Medicīniskas ievirzes studiju kursu docēšanā nav iesaistīti docētāji ar medicīnisko izglītību un klīnisko pieredzi.
14. Ir bažas, ka studiju kursu docētājiem nozares profesionālās specializācijasursos varētu trūkst resursu, lai nodrošinātu uz pierādījumiem balstītu pieeju speciālai un iekļaujošai izglītībai.
15. Augstskolu likuma 55. panta prasības ir izpildītas daļēji, t.i. nav norādīts pilnīgs programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls, tā kvalifikācija un paredzētie pienākumi (izvēles moduļa “ Zīmju valoda” docētāja).

VII. Rekomendācijas

Kopumā studiju programma ir nacionālā mērogā aktuāla un unikāla. Tai sagatavotie plāni un resursi lielākoties atbilst programmas specifikai. Eksperti aicina licencēt studiju programmu, ja līdz SKK sēdei tiks novērsti turpmāk minētie trūkumi.

Īstermiņa rekomendācijas:

1. līdz SKK sēdei veikt izmaiņas studiju programmā, izslēdzot studiju moduli “Valodas un runas traucējumi”, kuru veidojošie studiju kursi neatbilst PS Skolotājs, dublē PS Logopēds minētos profesionālās darbības pamatuzdevumus un pienākumus, kā arī nesagatavo speciālās izglītības pedagogu darbam ar izglītojamiem, kuriem ir runas un valodas traucējumi;
2. līdz SKK sēdei iesniegt Augstskolas likuma prasībām atbilstošus studiju moduļu aprakstus;
3. līdz SKK sēdei veikt precizējumus par studiju kursu īstenošanas organizāciju, nosaukumiem, prasībām studiju kursa uzsākšanai, satura atbilstību sasniedzamajiem rezultātiem sekojošu studiju kursu aprakstos: Skolotāja profesionālās darbības pamati + studiju darbs I; Pedagoģiskā procesa tiesiskie aspekti; Valsts, civilā un vides aizsardzība; Ievads izglītībā ilgtspējīgai attīstībai; Izglītības vadība; Pētniecība izglītībā. Studiju darbs II; Iekļaujošā speciālā izglītība; Alternatīvās un augmentatīvās komunikācijas metodes; Attīstības traucējumu diagnostika, agrīnā intervence; Sensoro sistēmu un runas aparāta, anatomija, fizioloģija, patoloģija; Runas un valodas traucējumu diagnostika; Neiroloģija, neirofizioloģija; Latviešu nedzirdīgo zīmju valodas pamati; Braila raksta pamati; Fonētiskie skaņu izrunas traucējumi un to korekcijas metodes; Valodas sistēmas nepietiekama attīstība un tās korekcijas metodes; Bērni ar redzes un kompleksiem traucējumiem; Logoritmika; Dislālija, disgrāfija un diskalkulija un to korekcijas metodes;
4. līdz SKK sēdei nodrošināt pilna 6 KP apjoma Uzņēmējdarbības profesionālo kompetenču veidošanas moduļa tēmu iekļaušanu studiju programma. Salāgot studiju programmas atbilstību atbilstoši normatīvo aktu prasībām pēc veiktajām izmaiņām;
5. līdz SKK sēdei sniegt PLK un NLN plānojumu studiju programmas saīsinātajiem variantiem (30 KP un 80 KP), kurus ir plānots piedāvāt reflektantiem ar augstāko pedagoģisko izglītību;
6. līdz SKK sēdei izslēgt no Prakses III un Prakses IV aprakstiem uzdevumus, kas nav atbilstīgi PS Skolotājs profesionālās darbības pamatuzdevumiem un pienākumiem;
7. līdz SKK sēdei veikt labojumus diploma pielikuma paraugā, norādot studiju programmas apguves laikā apgūstamās papildspecializācijas un izslēdzot papildspecializāciju “darbam ar izglītojamiem, kuriem ir valodas un runas traucējumi”;
8. līdz SKK sēdei veikt labojumus piešķiramā grāda nosaukumā, lai tas atbilstu Ministru kabineta 13.06.2017. noteikumos Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības kvalifikāciju” studiju programmas kodam 141 atbilstošajam nosaukumam, respektīvi, “Profesionālais bakalaura grāds Pedagogu izglītībā”.

Ilgttermiņa rekomendācijas:

1. Izstrādāt izvēles moduli, kas sagatavotu speciālās izglītības pedagogu darbam ar izglītojamiem ar runas un valodas traucējumiem;
2. Izstrādāt izvēles moduli, kas sagatavotu speciālās izglītības pedagogu darbam ar bērniem ar autiskā spektra traucējumiem;

3. Pilnveidot studiju procesa īstenošanu darbā ar NLN studējošiem, iespēju robežās nodrošinot viņiem nepārtrauktu pieeju infrastruktūrai un mācību resursiem;
4. Ievērot vienotus kritērijus, veicot studiju kursu īstenojošo mācībspēku atlasī;
5. Iesaistīt studiju kursu docēšanā vairāk mācībspēku ar medicīnisko izglītību un klīniskā darba pieredzi;
6. Veicināt uz pierādījumiem balstītas pieejas speciālās un iekļaujošās izglītības nodrošināšanā integrāciju studiju programmas un kursu īstenošanā;
7. Papildināt informatīvo resursu klāstu ar aktuālu, programmai specifisku literatūru angļu valodā;
8. Iesniegt Latvijas Nedzirdīgo savienības par speciālā pedagoga kvalifikācijas papildspecializāciju darbam zīmju valodā atbilstību PS Surdotulks un PS Skolotājs.
9. Līdz programmas īstenošanai veikts studentu aptaujas apkopojums par studiju programmas gaitas norisi līdzīga satura profesionālā bakalaura programmā "Speciālā pedagoģija".
10. Veicināt visu programmā iesaistīto docētāju iekļaušanu zinātniski pētnieciskajā darbībā un integrēt pētījumu rezultātus docējamās studijuursos.

VIII. Prasību vērtējumu kopsavilkums

	Prasības	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst
P1	Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	X		
P2	Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	X		
P3	Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem		X	
P4	Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām		X	
P5	Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām		X	
P6	Augstskolas/ koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X		
P7	Faktiskie apstākļi atbilst augstskolas/ koledžas norādītajām ziņām	X		